

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petlitrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v, če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797. *****

Štev. 3.

V Ljubljani, dné 4. februarja 1904.

Leto XVII.

Liberalni poganjiči.

Liberalci nima poguma. Druge pošilja namesto sebe naprej; sam se boji. Tako je bilo; tako je tudi še zdaj. Oživimo si to resnico s par povesticami.

Bilo je l. 1867. Takrat so liberalci s posebno vnemo hoteli potlačiti vse, kar je bilo krščanskega. Vpitja proti cerkvi, proti duhovnikom, proti klerikalcem, laži in obrekovanja je bilo vse polno. Reči moramo, da je bilo takrat primeroma hujše nego je dandanes. Za nas je bil pa pač ta razloček, da so bili takrat še vsi Slovenci združeni v eni, katoliški stranki, in da so naši deželno in državnozbornski poslanci najodločnejše pobijali verski liberalizem.

Liberalci, na čelu jim vlada, so takrat razkosavali Avstrijo v dve polovici. Ta nesrečna delitev z Avstrijo in Ogrsko, ki nam dela sedaj toliko težav in ki tako slabi moč naše države, se je takrat pletla. To se je pa moralo zakriti. Zato je bilo treba napraviti nekaj umetnega šuma med ljudmi, da se obrne pozornost od glavne reči. Tak šum je najbolj poceni proti krščanstvu, proti cerkvi in duhovstvu. Zato je bilo pa zopet

treba nekaj ljudi, ki so šli prvi v ogenj. Jasno je, da se za tak posel ne izbirajo najbrihtnejši . . .

Liberalna vlada je vedela, kje je treba pocukati —; obrnila se je na učitelje. Ti so res šli na lim, kakor bi ne bilo takrat pametnejšega dela na svetu kot zabavljanje proti kle-

Viljem Pfeifer
državni in deželni poslanec.

rikalcem. Sklicali so protestni shod na Dunaju, dne 5.—7. kimavca 1867. Vlada je ta shod dovolila dné 7. vel. srpana in je sporočila uradnikom po posamnih deželah, naj ne samo ne zavirajo učiteljskega shoda, marveč naj ga z vsemi močmi podpirajo.

Shod je zboroval. Vpitja veliko, ropotanja vse vprek; klerikalizem je

bil razmesarjen. Avstrija ni bila vajena še takih shodov. Povsod so govorili o njem; tumpasti ljudje so se kmalu oprijeli čenč, ki so se pri njem spletli. Vlada je dobila res nekaj opore za svoje tihotapsko delo.

Država se je preosnovala v liberalnem zmislu. Puntarskim Ogrom na ljubo se je razkosala država, šola se je odtrgala od cerkve, pogodba med papežem in cesarjem (konkordat) se je zavrgla, omogočil se je civilni zakon, nemškemu liberalstvu se je data moč v roke. Na tleh so bili katoličani, delavski stanovi in Slovani. Kaj so imeli učitelji od svojega vpitja? Prišli so pod uradniško oblast . . . in iz njihovega silnega stokanja vidimo, da se jim ne godi dobro.

Poleg učiteljev so šli za liberalce tistih časov, zlasti za liberalno vlado, v ogenj tudi socialni demokrati. Tako priprostitih ljudi sploh ni, kakor so ti; kolikrat so jih že goljufali njihovi voditelji! Od vlade ali od delodajavcev podkupljeni socialistiški agitatorji skubijo uboge delavce, da je groza. Od l. 1867 se je jela v Avstriji širiti med delavci socialistiška stranka. Bili so res žalostni časi. Postava delavcev takorekoč niti poznala ni. O varstvu delavcev, o zavarovanju za slučaj bo-

lezni ali nezgod ni bilo v postavah nobene sledi. In namestu, da bi delavci zahtevali zboljšanje svojega stanja, so se zapeljani po sleparskih voditeljih dali zapeljati, da so sklicevali protestne shode proti klerikalcem. Edini katoliški časopisi in možje so zahtevali tudi za delavce varstvenih postav; a socialisti so šli rajše s kapitalistiškimi liberalci in z vlado, ki je na vso moč pritiskala delavske napore za boljše razmere in samo en njihov boj podpirala, namreč boj proti cerkvi. Voditelji so bili podkupljeni in — delavci so vrelj za njimi. L. 1869 meseca vel. srpana je na nekem dunajskem shodu voditelj Libknecht naravnost dejal, da morajo delavci zato iti z vlado, ker se ta bori proti farjem. In šli so vkljub temu, da o delavskih pravicah ni hotela ta vlada nič slišati in da je s silo zatrla poizkus za boljše razmere.

Edinega, ljudstvu pravičnega ministra, Hohenwarta, so zlasti s pomočjo umetno vprizorjenih delavskih shodov vrgli.

Učitelji in socialni demokratje naj nikar ne mislijo, da smo mi kaj pozabili. Mi vemo, s kom imamo opraviti; zato pa tudi vemo, kaj nam je soditi o tem vpitju, ki ga danes pozikkušajo nasproti krščanskim ljudskim strankam. Casi so se pač izpremenili. Danes se njihovim shodom, njihovem vpitju smejemo in se norčujemo iz tistih, ki jim dajejo denar. L. 1867 je bilo mogoče zastaviti krščansko misel, ker ni bilo ljudstvo prebujeno. Danes je ni več mogoče. Učimo se od prošlih časov! Bogata, brezverska gospoda je taka kot je bila. Sama nima poguma za odkrit boj. Druge plačuje in jih pošilja naprej. In ko se tako skoti kak smešen shodek, kriči po svojih listih in si pomenljivo pripoveduje: „To je prava beseda; to velja!“ Ko pa ljudstvo vstaja in s tisoč in tisoč glasovi podarja, da si ne da vzeti svoje vere in svojih pravic, pa vpije ta liberalna druhal: „Nahujskani so.“ Kar more, plane po tistih, ki tolmačijo ljudsko dušo.

Ta prizor je oduren, zopern! Kako dolgo naj še traja? — V naši moči je, da ga končamo. Brez strahu naprej, dokler ne pade sleparski, gnili liberalizem na tla. Ko se to zgodi, bodo pa prišli liberalni učitelji in socialni demokratje in bodo — pljuvali nanj — moški in značajni, kot zmiraj!

Narobe prav.

Predpustno premišljevanje.

Dandanes se sliši splošna tožba, da manjka na svetu 1. izobrazbe, 2. vere, 3. dobrih, blagih ljudi. A ta tožba ni povsem opravičena. Med nami je dosti takih, ki imajo v obilni meri vse to, o čemer toži svet, da je tako redko. Samo zaslepljenec ne vidi ljudi, ki imajo izobrazbe na mernike, vere na cente in ki so dobri tako, da imajo vedno odprte žepe.

Največ izobrazbe imajo prvi ljudski prijatelji na svetu in to so: naši liberalci. S pokloni, ki so vendar znak olike, niso nikoli v zadregi. Pri njih je vse na pravem mestu in o pravem času. Kmetu: zarobljen kmetavzar; delavcu: smrdljiv cigan; srednjeveškemu mračnjakom: ti pr . . . far! In kakor se spodobi za pravega olikanca dajo svojim poklonom vsak dan drugo obliko. In naše slovensko ljudstvo? Tako zabito je in neumno, tako nazadnjaško in nehvaležno, da ne zna ceniti te izobrazbe niti požrtvovalnosti, s katero žrtvujejo za svojo oliko vse: narod, vero in — pamet! Tako po ceni bi lahko zajemalo pri liberalcih s korcem njihovo omiko, pa noče in noče!

Vere manjka. Kdor to trdi, je lažnik. Pri socialnih demokratih je vere, žive vere, ki goré prestavlja, na cente. Da se je človek razvil iz opice, tega dandanes nihče ne verjame, ki se je učil naravoslovja. Socialni demokratje pa trdno verujejo, da so oni potomci — opice. Ali ni to močna vera? Samo socialni demokratje imajo tako živo vero, da verujejo v prihodnost, ko bodo vsi ljudje enaki, ko bo zemlja raj, po katerem se bo cedit med in mleko. In tako živo je to njihovo versko prepričanje, da je branijo s pestmi in koli; pogum in junaštvo, ki ga poraja ta živa vera, pa tolik, da so pripravljene njih petorica naskočiti — eno samo slabotno žensko! Pa pravijo, da vera peša!

Dobrih ljudi manjka. Ne boš, Jaka. Ne manjka se jih, blagih požrtvovalnih ljudi, ki imajo odprte roke in odprte žepe; ti najblažji ljudje so: pijanci. Kdo tako rad in tako redno plačuje, kot pijanec? Če tudi žena doma nima za sok, pijanec pije in — plača. Ali ni on dobrotnik vinogradnikov in krčmarjev? In koliko zaslužijo mizarji, steklarji, krojači, ko pijanec v velikem navdušenju za svoj idejal razbija stole, mize in šipe ter trga obleko. In ko pride domu, pijanec v istem svetem navdušenju razbija lonce in se bori celo proti svoji ženi. Ko se zavé, molči in plača in — pije naprej. O plemenit in potreben človek je pijanec. Ko bi njega ne bilo, kako malo opravka bi imeli razni biriči, policaji in

drugi čuvaji javnega reda in miru. Koliko uradnikov, sodnikov in pisarjev bi izgubilo svoje službe! Da, ko bi pijancev ne bilo, sodne dvorane in ječe bi bile skoro prazne. Kolika škoda za vse te človekoljubne nprave. In kaj bi počeli zdravniki, če bi požrtvovalnih pijancev ne bilo? Stradati bi morali! Bolezni na jetrih, ledvicah, v želodcu bi prenehale. Tako pa pijanec pije, zboli, pokliče zdravnika, plača in — zopet pije! Kako plemenit človek je pijanec! In te krasne palače, po katerih se izprehajajo kralji in cesarji, grofje in baroni — seveda v domišljiji — kdo bi jih napolnil in plačeval blaznice, če bi ne bilo pijancev. Da, zapreti bi morali norišnice, če bi teh požrtvovalnih ljudi ne bilo! — Celo grobar je pijancu hvaležen, saj mu on najbolj gnoji njegovo njivo! — In kak dobrotnik države in dežele je pijanec! Davek nikjer ni priljubljen med ljudsvom; pijanec ga je vesel. Kako radovoljno plačuje on državne in deželne doklade.

Ali torej niso liberalci, socialni demokratje in pijanci največji dobrotniki človeštva?

Pa oglejmo si tudi največje sovražnike ljudstva in najostudnejše pošasti na svetu, ki niso vredne, da sije nanje božje solnce.

Na prvem mestu moramo imenovati klerikalce. O izobrazbi nimajo ti ljudje ali boljše: zveri, nobenega pojma. Že otrok, ki ima klerikalne stariše, se ne more naučiti brati. Ako zdela šole in postane doktor, je vse to sama sleparija. Osleparil je ta nesramnež vse profesorje in direktorje. Zato je treba to gadjo zalego zatreti. Zato mora vse, ker leze in kar gre, v boj proti tem črnim neotesancem, mračnjakom in goljufom. Le tako je mogoče, da se povzdigne slovenski narod na višjo stopinjo omike.

Na drugem mestu so krščanski socialci. Kaj je njihova vera v primeri z vero socialnih demokratov? Tako so neumni, da bi si že sedaj radi pomagali in nočejo čakati zlate dobe prihodnjih stoletij. V njihove zabite buče ne gre, da je le s sovraštvom do drugih stanov mogoče kaj doseči. Nočejo zapopasti, da je najboljšo sredstvo za zboljšanje svojega stanja, če so z vsemi skregani. Zato so izdajalci delavstva, farški podrepniki in pravi rimski hlapci!

A še vse hujši sovražniki ljudstva so tretji: abstinentje, to so tisti norci, ki hočejo zmerno živeti in se boriti zoper najplemenitejše ljudi, zoper pijance. Videli smo prej, kako požrtvovalen človek in kak dobrotnik človeštva je pijanec. Vse sloni na njegovih ramenih, vinogradnik, krčmar, mizar, steklar, zdravnik, žandar in grobar, država in dežela, mesto in občina. Pijanec

plačuje vse. Abstinenc ne plača nič; za pivo nič, za vino — nič, za žganje — nič. Namesto da bi z združenimi kozarci pomagali narodu do blagostanja, preganja steber pivcev — pijanca!

Ali je še kdo na tem božjem svetu, ki bi sovražil klerikalcev, krščanskih socijalcev in abstinentov? Z neovrgljivimi dokazi je dokazana sleparija in nazadnjaštvo klerikalcev, brezverstvo krščanskih socijalcev, sebičnost abstinentov. Zato, ljudje božji, pod zastavo edino pravih izobražencev, liberalcev, vernih socijalnih demokratov, politovalnih in pogumnih pijancev! Tako ste izvršili ogromno delo za človeštvo, slovenski narod in za — pamet! Ta dan, ko se bo to zgodilo, bo velik in slaven, samo v zgodovini slovenstva, temveč tega človeštva, zdaj in na vse večne čase. Amen.

Politični razgled.

Peto leto minister.

Sedanje ministrstvo Kerberjeve vlade je stopilo te dni že peto leto svojega obstoja. Postopanje Kerberjeve vlade je za nas ovence silo krivično in mi težko občutno njegovo pest. Vse njegovo delovanje eri proti nam in Slovanom sploh, zato ga rav nič ne pozdravljamo pri ti obletnici.

Avstrijske delegacije.

Posebni zborovavci, ki so odbrani, da sijo več težavnih računov, so do sedaj izpostavili že račune zunanjega ministrstva, upnega finančnega ministrstva in sklepni račun. Ko so obdelovali račune zunanjega ministrstva, so govorili tudi o zunanjih varah, ki zadevajo našo državo. Sedaj so krepili iznova zveze, ki jih imamo z Rusi, Nemci in Italijani. Zunanji minister jim razložil svoje mnenje zastran balkanske politike, zastran Srbije, Rusije in Japonske več drugih zunanjih zadev. Dr. Šusteršič trdo prijel ministra, zakaj da se vtika pred papeževe volitve in tako zavira popolno prosto volitev. Dalje so pustili cerkru prosto roko zastran armade nasproti Rom. Vojni minister je obetal, da bo gledal skupnost in edinost. Minister Burijan je goščal o upravljanju Bosne in Hercegovine. Pred Sarajevom in vzhodno m-jo so pričeli dati železnico. Posebno je poudaril, koliko se deželi prodaja lesa, ki ga je zelo obilo; lesa ima zaslužka nad 20.000 ljudi. Proti čunu so glasovali Slovani, a kljub temu za vse podrobnosti sprejet.

10 milijonov manjka.

Ko so pregledali račune preteklega leta, videli, da manjka nič manj ko 10 mili-

jonov kron za pokritje vseh stroškov. Tako znajo gospodariti Kerber. Vlada je hotela izdati za 23 milijonov rent t. j. vrednostnih papirjev, da bi pokrila ta primanjkljaj. Ali ker državni zbor ni napravil proračuna, se je vlada zaenkrat ogoljufala in bo morala kje druge dobiti te krajcarje.

Ogrski državni zbor.

V ogrskem državnem zboru se nikamor noče obrniti na boljše. Kako nizko sploh stoji zbornica, nam kažejo različne nemarnosti, ki se gode med poslanci. Kakor so pokazali zadnji dogodki, sede v ogrski zbornici večinoma skopuhi, sleparji, goljufje, in taki tički, ki se skrivajo pod poslansko varnostjo. Kljub temu pa se je sklenilo par zakonskih načrtov, kar je tem bolj pomembno, ker se že nad eno leto ni sklenil noben zakon. Po prizadevanju ministra Tisza so določili število vojaških novincev, državnim uradnikom pa so povišali plače. Zediniti se pa niso mogli, po koliko vojakov naj naberemo v vsakem okraju (o kontingentu novincev). Zato so se prekljali že kakih 14 dni, pa še sedaj niso nič sklenili in kaže se, da še tudi tako kmalu ne. Zakaj uporni poslanci se množe in k njim pristopajo veljavniši možje. Ministrski predsednik je izgubil vse upanje, kolikor ga je še imel. Za enkrat bo še počakal, potlej bo pa razpustil državni zbor. Morebiti pa se bo zgodilo narobe, da bodo uporneži pognali njega z ministrskega stolčka. — Magnaški zbornici je naznanil minister, da se bodo v bližnjem času stroški znatno povečali. Za enkrat ima v mislih zvišanje uradniških in učiteljskih plač, in vzgojo sirotinskih otrok; pa že to, so preračunali, bo povečalo stroške nad 20 milijonov kron.

Hrvatje redé Ogri.

Ogri so znali Hrvatje tako srečno vjeti v svoje mreže, da se jim le-ti dajo že nad 35 let izsesavati. Danes plačujejo Hrvatje enajst milijonov kron več kakor bi morali. Z letošnjim letom 1. januarja je prenehala ona krivična pogodba, katera določa take krivice. Domoljubni hrvaški poslanci se trudijo sedaj, da bi storili konec taki krivici, ali zaslepljeni vladini kimavci so storili že to svoje, tako da se je pogodba podaljšala za eno leto in Hrvatje bodo morali nadalje rediti svoje pokončevavce.

Vstanki po Hrvaškem.

Na Hrvaškem je jelo iznova pokati. Mažaroni nočejo odnehati od svojih krivic in nočejo, Hrvat pa se ne poda kar z lepo. V ogrski poslanski zbornici je poslanec Ugron nesramno napadel Hrvate, češ da nimajo ne

kralja, ne države, ne ustave in ne nič in da jih morajo Ogri rediti. Ko so v Zagrebu zaslišali tako žaljenje, so začeli iti v kup ter vpili nad Ogri, zmerjali vlado in hodili po mestu. Pred pošto so vdrli v poslopje, kjer je nepostaven ogrski grb, ter ga skušali iztrgati iznad vrat; razbili so več šip, ter poškodovali manjše stvari. Ko so pritekli redarji, so potisnili množico v drugo ulico in jo jeli obdelavati. Nemirneži pa so brž pogasili svetilke po ulici, ter se umeknili, prepevajoč domoljubne pesmi. Hujšega tedaj ni bilo, ali bati se je novih nemirov zavoljo Ogrske napete predrznosti. — Hud vstanek je počil v belovarskem okraju. Prejšnji ban grof Kuen je namreč pobral ves denar iz blagajn, da je mogel tako pokrivati velike državne stroške. Sedaj pa hite, da bi jih zopet napolnili, pri tem delajo z občinami razne kupčije. V tem okraju so pobrali občini drva, ter dali zanje slabo oglje, ki ne gori. Tako je že stara nezadovoljnost kmetov stopila na dan. Ljudje so zapodili iz občinskih hiš župane ter njih pomagače, ključje pa izročili pandurjem. Ker so vedeli, kaj se jim bo zavoljo tega godilo, so zapustili domove, ter zbežali na varne kraje. Ko so prihiteli žandarji in vojaki, so začeli preiskovati, ali ker niso našli krivcev, so jeli preganjati mirne ljudi. Velike krivice prizadevajo občinski uradniki, ko kradejo iz blagajn. Ali veliki župani se jih ne upajo kaznovati, ker so oni njih edina pomoč, da se obdrže pri svojih službah. Večidel takih uradnikov zasluga je, da se drži po koncu mažaronstvo. Ljudstvo je jelo vedno bolj spoznavati svoje „prijatelje“, za to zahteva povsod prav korenitne preuredbe. Nemiri se razširjajo po vseh krajih. Edino dobro znamenje je, da je ljudstvo složno in edino; na ta način bo pa tudi prej ali slej prišlo do svojih pravic.

Bolgar proti Turku.

Bolgarski knez je imel pri neki slavnosti govor, v katerem je povdarjal, da čaka domovino važen dogodek. Namignil je, da bo udarila Bolgarija na spomlad v Makedonijo, da bo rešila svoje brate iz turških krempljev. Bolgarsko ljudstvo je navdušeno pozdravilo to besedo, ker vre med narodom že celo leto sovraštvo in maščevanje nad Turkom. Vse se skrbno pripravlja za boj, celo dijaki so popustili šole, ter se vadijo v orožju, tako da bo Turek občutil enkrat maščevanje za svoje krivice.

Balkanski boj.

Turek je odgovoril Avstriji in Rusiji, da ima resno voljo, iti na delo zoper krivice, ki se gode kristjanom po Balkanu. Tako govori že dalje časa, a dejanja nima

nobenega pokazati. Vedno pravi, da bo izboljšal razmere, pa ne stori ničesar. Tako vodi za nos Avstrijo in Rusijo, ki sta mu zažugale, naj gleda, kaj se godi po državi kristjanom. Najprej jim je obljubil hrube in doline, potem je že malo nazaj vzel, kmalu pa je pozabil na svoje besede ter pustil kristjane v rokah turških tolovajev. Odgovornost za to početje imata tudi Avstrija in Rusija, ker ne prisilita Sultana s silo, naj bi vpeljal olajšave. Ako se v kratkem nič ne izboljša, bo na spomlad zadivjala vstaja z vso silo, in ta boj bo strašen, ker bo zadnji, in veljalo bo samo dvoje, ali smrt ali zmaga! Priprave za na boj so živahne na obeh straneh. Vstajniki se vedno množe, dobivajo podporo tudi od zunaj, tako da bo vse potrebno kmalo skupaj. Seveda pa tudi Turek ne drži križem rok. Iz Azije prihajajo vedno nove čete, in se postavljajo po Balkanskih mejah. Največ se jih zbira na bolgarski meji, ker je čutiti, da Bolgarija najbolj resno misli na boj. Pridno kupuje Turek potreben živež za vojsko. Na Ogrskem pa je nakupil 920 konj; sedaj teče kupčija še za enkrat toliko, 500 pa ima že zažranih. Vse to nam kaže, da se mora to leto nekam odločiti.

Turška grozovitost.

Turek počne s kristjani, kakor je že od nekdaj navajen. Nezaslišane krivice se gode sedaj po Makedoniji. Ne smili se mu revščina, v katero so zakopani ubogi ljudje, in navzlic temu ne skriva svoje krvoločnosti. Drinopoljsko sodišče, ki je bilo postavljeno nalašč za kristjane, je v kratkem obsodilo okrog 240 Bolgarov. Nekaj teh obsojenih je prišlo iz tujine, ker so jim obljubili, da se jim ne bo nič žalega storilo, ako se povrnejo domov. Pa Turek seveda ni držal besede, ampak ravno take so še hujše kaznovali. Prebivavci neke vasi so se pritožili pri turški oblasti, da niso za nobeno stvar varni, vse jim pograbi turški vojak, ki preži po deželi. Ti vojaki so do počeli neznansko zločinov, oskrunili žene, a doslej še ni bil nihče kaznovan. Na več krajih določno Turki kake škode, potem pa zvale to na kristjane, da jih morajo še bolj kaznovati. Tako so, ne dolgo tega, pri vasi Jemiže podrli Turki brzozjavne drogove, in tožili kristjane, češ da so jih ti. Oblast je dala zapreti takoj več soseskinih mož, nad 40 mož pa je bilo klicanih pred sodišče. Toda ti so rajši zbežali v gore navzlic ostrim zimi, ker se jim zdi lažja kazen, ako se potikajo in skrivajo po gorah, kakor pa da bi prišli Turku v pest. Na več krajih vstane tudi kak boj, vendar pa je sedaj splošno mirno. Tu se nam kaže vsa beda in revščina ubogih Makedoncev. Pa vsi ljudje na svetu tudi niso Turki, in tako ima tudi z Makedonci marsikdo usmiljenje. Iz Amerike in Angleškega je prišlo

veliko bogatinov, da bi na svoje oči videli revščino; ti so razdelili med ljudstvo veliko blaga, obleke in živeža, in tako vsaj malo olajšali bedo.

Zamorski vstanki v Afriki.

Kakor smo že zadnjič sporočili, so se uprli zamorci v Južni Afriki in groze pomoriti vse nemške naselbine. Divjaki so se spravili nad mesto Vindhoek, in so mu najprej pretrgali vsako zvezo z zunanjim svetom. porušili železnico, pretrgali brzozjave in porušili ceste. Z ljudmi so grozovito počenjali. Mnogo so jih pomorili na strašne načine, druge pa vzeli s seboj v sužnost. Kjerkoli dobe kakega Nemca, ga na mestu umore. Divjaki ne poznajo človeškega usmiljenja, pri njih je doma zverinska grozovitost.

Vojska ali mir?

Ruski car je dobro preudaril, preden se je odločil v sedanjem razporu z Japoncem, ali naj bi šel v ogenj, ali da naj bi dal nasprotniku priložnost, da se spravi po mirnem potu. Car je imel v carskojem selu zadnje dni s svojimi ministri posvet in tu se je za enkrat sklenilo, da se naj da Japoncu po pameti pogoj, pod katerim ostane med državama mir. Rus mu je pripravljen pripustiti spodnji del Koreje, kjer se lahko utrdi, kolikor se hoče; zgornji del pa si je pridržal zase, vendar pa mu dopušča, da tudi tam razvije svojo trgovino. Toliko zastran Koreje, zastran Mandžurije pa ne pripušča Rus nobenih pravic, češ da nima Japonec tam nič govoriti. Kolikor moremo opaziti, je zadel ruski car, na pravo struno ter dovolil Japoncu toliko, da se ne more nič pritoževati. Rusi so odločno za mir, Japonci pa trkajo še vedno na svoja prsa ter žele vojske, toda začeti le nočejo. Japonca podpihuje Anglež in ta skoro gotovo ne bo prej miren, dokler se ne vname boj. Poročila, ki prihajajo od tam, pravijo enkrat za vojsko, enkrat za mir. Dasi ravno se obe državi malo ohlajata, se za vojsko vseeno nič manj ne pripravljata, kot sta se prej; narobe hitita obe državi s pripravami. Rus ima na meji že 150.000 vojakov, 216 topov in 3115 častnikov, to je silna moč in kadar bi izbruhnila, bi bil silen pok!

Dr. Šusteršič v delegaciji.

V delegacijo, to so oni poslanci, ki imajo to nalogo, da pregledajo ministrom račune vseh državnih dohodkov in stroškov, je bil za Kranjsko poslan dr. Šusteršič. Dosedaj so obravnavali posebno stvari zunanjega ministra. Tu se je dr. Šusteršič pred vsem potegnil za pristo papeško volitev. Avstrija si že od nekdaj prisvaja pravico, da tistega kardinala, kateri ji ni ravno po

volji brani voliti za papeža. Tako je tu sedaj ob volitvi tega papeža odvrnila Rana polla. Dr. Šusteršič je ministru dokazal, da avstrijska krona nikakor nima te pravice in da je bil čut avstrijskih katoličanov zelo užaljen, ko se je ta „pravica“ iznova rabila. Druga važna točka za vsakega Avstrijca je vprašanje zastran skupne vojske. Kar je minister za to storil, je vredno hvale; a mnogo krivde, da se ruši ta edinstvo avstrijske in ogrske vojske, pade tudi na našega ministra, ker pripušča Ogrom le preveliko svoboščine. Za to, je rekel dr. Šusteršič, se ne sme dati nobenih popustljivosti več, ker bi potem Ogrji imeli čisto svojo vojsko, rediti bi jim jo morali le mi. Naša polovica plačuje namreč znatno večjo vsoto, kako bi ji po številu vojakov pripadlo. Skupno plačamo za to leto 75 milijonov kron več kot Ogrji. Zastran vojske se je potegnil dr. Šusteršič tudi za večjo pravico nemških polkovnih jezikov; v razgovor je spravil tudi vojaški dvo boj. Povedal je ministru, kako da ga obsoja človeška prosta vest in zdrava pamet, zato je zahteval, naj stori konec dvo boju v armadi.

LISTEK.

Zakonski zapisnik.

(Priobčil A. M. G....i)

Martin Suhač je stal ob oknu občinski pisarne v trgu L... in je jezno gledal skozi okno na cesto, po kateri so hudili ljudje zaviti v gorke sukne. Zima brez snega je bila onega leta; a mraz je bil hud in čest je pihal mrzel veter po suhi cesti in žvižgal ob voglih hiš.

Martin gre nekolikrat po pisarni gor in doli in se ozre na koledar, ki je bil obešen na steno. Martin Suhač gleda nekaj časa, potem se pa globoko zamisli...

„Deseti februar! Dan moje poroke! vzdihne čez nekaj časa. Pred letom, torej ravno danes leto sem stal z mojo Urško pred altarjem Moj Bog! — Kako srečen in kako prijete se mi je zdel takrat zakonski stan! Moj Urška je bila takrat tako krotka, tako ljubezniva. Sladke so bile njene besede in polne ljubezni. In v polovici leta — kakšna izprememba. Moj ljubi Bog, — zakaj napravila iz tako ljubkih ženic tako sitne babe? Zakaj si dal moji Urški tako velik dar zgovornosti, da ga niti pri dvournih pridigah nima zmanjka?“

Martin je vzdihnil drugič tako glasno, da so ga čuli oči župan, ki se sedeli pri sosednji mizi, zamišljeni v težavne in zamotane občinske zadeve.

„No Martin!“ ogovore oče župan svojega občinskega tajnika, „kaj pa vzdihuješ tako globoko? Kaj se ti je primerilo?“

„Oj, — gospod župan spomnil sem se na obletnico svoje poroke, katero bi moral ravno danes praznovati,“ odvrne z otožnim glasom Martin Suhač.

„Gotovo obhajaš šele prvo? Saj res! Lani pred pustom si se menda oženil!“ Pri teh besedah so oče župan pomežiknili poredno s svojimi majhnimi očmi in nadaljevali: „Po enem letu pa že stokaš in tarnaš nad zakonskim jarmom. Prijatelj, ali je res tako sitna tvoja ženica?“

„To ve Bog in jaz,“ odvrne Suhač in nadaljuje: „To se pravi — nimam se mnogo pritoževati sicer — ampak govori nekoliko preveč —.“

„Saj si lahko mislim, prijatelj,“ reko oče župan s smepljajočim obrazom. „Tvoja zakonska boljša polovica ima morda dobro nabrušen jeziček? No potem je gotovo pri vas vsak dan pridiga. Potem greš v nedeljo lahko kar k „suhu“ maši, ki je brez pridige ker ti ženica nadomestuje gospoda župnika.“

„Da! Po cele ure mi pridiguje. In zakaj? Za prazen nič! Če včasih sedim kako-urico dalj pri „Litru“ ali če pridem kako minuto prepozno h kosilu ali k večerji — no potem...“

„Seveda prijatelj,“ mu pretrgajo oče župan besedo, „ali morda nima tvoja ženica mnogokrat prav? Meni se zdi, da sedi vsak večer kot stalni gost pozno v noč pri „Litru.“

„Vsled tega se ji vendar ni treba jeziti,“ se zagovarja Martin Suhač. „In ravno ta kreg, ta jeza, to ravno me jezi!“

Oče župan se pri teh besedah zadovoljno nasmehnejo in bralo se jim je z obraza, da so si eno izmislili. Cez nekaj trenutkov se zopet zresnijo in se obrnejo k svojemu občinskemu tajniku rekoč: „Si boš pa moral napraviti zakonski zapisnik, če je tako hudo.“

„Zakonski zapisnik?“ vsklikne radovedno Suhač. „Kaj naj počnem z njim? Kaj mi bo pomagal? Povejte vendar!“

„To je čisto nekaj priprostega. Kupi si knjigo, zapiši nanjo: „Zakonski zapiski“ in jo skrbno hrani; kajti če pride ženi v roke, gotovo jo vrže v ogenj. In ko se bo tvoja Urška najbolj jezila in ti pridigovala, vzemi knjigo in zapiši glavne stvari iz njenih pridig v ono knjigo. Saj me razumeš, prijatelj! To stori vsak dan! Črez mesec dni, — najbolj primerno prvi dan v mesecu — pa prinesi knjigo, ko bo Urška v najhujšem ognju in ji začni brati levite. In videl boš, da bo pomagalo.“

Suhač se je vsedel k svoji mizi in začel vso stvar razmišljati. Nasvet se mu je zdel izvrsten. Sklenil je storiti, kar so mu svetovali oče župan.

Ko je prilezel kazalec na uri na številko 12, sname Martin Suhač klobuk razkljuko in jo krene proti domu. Med potjo stopi še h knjigovezu in si kupi knjigo, lepo vezano s finim papirjem.

„Potepuh potepeni!“ je donelo Suhaču Martinu na uho, ko je stopil v sobo. „Kje si se pa zopet potikal? Cel četrt ure si se zakasnil; ti pritepenec pritepeni!“

Martin Suhač se namesto odgovora sladko nasmehne, izvleče iz žepa kupljeno knjigo in začne pisati. Torek 10. februarja: potepuh potepeni, pritepenec pritepeni.

Ali Urška še ni bila s tem gotova: „Ali naj se jed, ki sem jo tako težko pripravila popolnoma, pokvari, ti ničvrednež!“

Z zadovoljnim obrazom zapiše Suhač v zakonski zapisnik „ničvrednež“. Čudno! Prav z lahkoto je prenašal ubogi Suhač „lepe“ priimke, s katerimi ga je obkladala Urška.

„Šema neumna!“ zakliče Urška in odhiti v kuhinjo. Ta beseda je pa Martina že skoro razjarila; a ko jo je videl zapisano v knjigi, tedaj se je zadovoljno nasmehnil in ukrotil svoj srd.

Naslednji dnevi so dali Suhaču in njegovim knjigi mnogo opravila. Peti dan je bilo popisanih že celih 12 strani. Jedna sama pridiga je napolnila cele 4 strani. Martin Suhač pa se je čutil silno zadovoljnega, pazil je na vsako besedo, ki jo je izgovorila njegova žena, in si jo tako zabilježil. Od takrat so postajale pridige Suhačeve soproge mnogo krajše.

Mesec se je bližal svojemu koncu. V zakonskem zapisniku je popisanih že devetintrideset strani. Martin se je silno veselil prvega marca.

* * *

Dan prvega marca je nastopil. Težko je bil dopoludne onega dne Martin Suhač v pisarni in je neprestano pogledoval na uro, kedaj priroma mali kazalec na številko 12. Ko je zvonilo v trgu poldne, poda se Suhač nemudoma domov. Z Urško se vsedeta h kosilu in baš ta dan je bila žena nekoliko bolj tiha. Sicer mu pa danes ni mogla ničesar očitati, ker je tako točno prišel h kosilu. A ni trajalo dolgo, kar vsuje jezična Urška celo kopo psovka nad ubogega Martina. In kaj je storil? Prevrnil je bil revež v svoji nerodnosti posodico za sol in provzročil tak kreg.

Martin posluša nekaj časa, potem pa izvleče iz žepa zakonski zapisnik in zarohni nad ženo: „Sedaj pa tiho! Sedaj imam jaz besedo, da ti preberem svoj zakonski zapisnik!“

„Zakonski zapisnik!“ Ta beseda udari ženki Urški silno neprijetno na uho in poslušna tiho, ko bere Martin njene grehe: „Na tehle listih so zapisane vse psovke, ki sem jih moral slišati tekom pretečenega meseca

od tebe, svoje žene Urške, rojene Klepetec. Torek 10. februarja: potepuh potepeni, pritepenec pritepeni, ničvrednež, šema neumna. Sreda: 11. febr.: Nisi vreden, da te solnce obsije! Luncanje je tvoje opravilo! Vsaka baraba na ulici je boljša kakor ti — —“

In tako je nadaljeval Martin Suhač skozi celo uro neprenehoma. Urška je strmela in se čudila, da je vse te besede ona rabila in to v tako kratkem času. Srce se ji je začelo krčiti in postala je žalostna, kar se ji je bralo takoj na obrazu. Ko je prebral Martin svoje zapiske do konca, zakrila je obraz s predpasnikom in hitela iz sobe.

„Pomagalo je!“ vsklikne Martin.

„Le nikar odjenjati“, so ga navduševali oče župan, ko jim je povedal o uspehih zakonskega zapisnika. „Le kar nadaljuj.“

Martin Suhač je obljubil, in še več, tudi izpolnil je obljubo.

Urška pa je sedela onega popoldne v svoji sobi in premišljala, kako se hoče maščevati nad zlobnostjo svojega moža. „No,“ si misli, „kdo vendar ga je naučil imeti te preklicane zakonske zapiske? Sam si tega ni izmislil in jaz o tem fudi nisem še nikoli čula in moje prijateljice Kavčkova Lenica, Gozenkova Marička in Škaferjeva Majda, ki so vendar oblazile že mnogo sveta, mi tudi niso nikdar pravile o tem. „O ti zakonski zapiski!“

S tem vzdihom se je zatopila Urška v globoke misli. Čutila je, da ti preklicani zapiski lahko ukroté njen jezik in še celo nevarnost je, da ji vzamejo gospodstvo. To se ne sme zgoditi! Ne! A kaj storiti?

„Jo že imam!“ vsklikne čez nekaj časa in plane s stola. Vrgla je šivanje iz rok in mahala z rokama. „Izvrstna misel! Sedaj pa le pridi ti, Martinče, s svojimi zakonskimi zapiski — —“

Tekli so zadnji dnevi meseca marca. Martin Suhač je pridno nadaljeval svoj zakonski zapisnik. A glej! ta mesec je bilo mnogo manj strani popisanih nego prejšnji, kljub temu, da se je trudil vsako najmanjšo reč zapisati. Ta mesec je izostajal bolj pogosto zunaj v gostilni pri „Litru“ in se večkrat vračal silno pozno domov. A čudovito! Kljub vsem prestopkom je imel z zapisnikom silno malo opraviti. In kmalu bi se bil jezil nad tem, tako se je vglobil v svoj zakonski zapisnik.

Bilo je prvega aprila. Z nekim veseljem je vzel zjutraj Martin Suhač svoj zapisnik iz miznice in začel pregledovati popisane strani. „Samo 18 strani! Niti polovica tega, kar je bilo v februarju!“ je tožil samemu sebi.

Prišlo je poludne. Obe zakonski polovici, slabša in boljša, sedita pri kosilu — — Martin se ozira po strani na obraz svoje žene Urške. Zabavlja, da je preveč soli v prikuhi in se skoraj čudi svoji predrznosti

To bi gotovo ujezilo Urško. Na vse načine je iskal povoda za kreg.

Nič! — ženka Urška je samo skomizavala z rameni in molčala.

Martina je začelo skrbeti. Če se njegova ženka ne ujezi, potem je ves trud z zakonskimi zapiski popolnoma zastonj. In zopet je začel zabavljati rekoč: „Kaj pa si počela, da je vse preslano?“

Urška je ostala mirna in rekla: „Obžalujem; meni se ne zdi nobena jed preslana.“

Martin je začel obupavati. Le eno sredstvo mu je še preostajalo. Samo posodico za sol je mogel še prekucniti in razdražiti ženo. In če to ne pomaga, potem je vse ponesrečeno.

Jezno pogleda svojo ženo in prevrne posodico za sol. A glej čudo! Urška je ostala mirna in ni rekla nobene besede.

Kaj je hotel početi? Martinova jeza je privrela do vrhunca. „Primaruha“ je momljal med zobmi in jezno strmel v svojo ženo.

A vse je bilo zastonj. Začeti mora on prepir, da more prebrati svoje zakonske zapiske.

„Lej jo no, kako se drži, kakor ne bi znala šteti do pet“, je začel Martin in pomežiknil z očesom. „Ali bi morda ne slišala rada svojih lepih „litanij“? Saj so ti gotovo v „čast“. Le poslušaj natančno, kako lepi so, da ne pozabiš kakšnega.“ Pri teh besedah vzame zakonski zapisnik iz žepa in nadaljuje: „Tu stoji črno na belem! Ponedeljek 1. marca: požeruh, klatež, šema, —“

Martin bere dalje. Ko je prebral vse do zadnje strani, je pričakoval učinka. Sedaj — — —

Urška pa ne zakrije obraza s predpasnikom, niti ne gre iz sobe, temveč se zaničljivo smeje in pravi: „Si že gotov? Zadnjič je vendar trajalo tvoje branje dalj časa!“

Kakor okamenel izpusti Martin Suhač knjigo iz rok, ko je zagledal v roki svoje žene ravno tako knjižico.

„Sedaj hočem brati jaz svoje zakonske zapiske“, reče Urška in začne.

„Joj meni“ vzdihne Martin.

Martin je mislil, da sanja. Ali je bil res tolikokrat pri „Litru“, kakor ima zapisano Urška črno na belem? Ali je res prišel ednajstkrat v jednom mesecu ob 1 uri po polnoči domov? Jeli res, da je potratil 31 Kron samo za popivanje? — —

Že davno je končala Urška svoje levite, ko je zrl Martin Suhač še vedno nepremično pred se. Kdo je sedaj zmagal? Kmalu čuti mehko roko na svojem ramenu in sliši glas tako mil in prijazen kakor ga že davno ni čul, ki mu pravi: No, ljubi Martinče, kako je? Ali hočeva oba nadaljevati z zakonskimi zapiski, ali hočeva v bodoče tako živeti, da v te dve knjigi ne bo treba nobenemu nič pisati?“

* * *

„Ti Martin“, nagovorijo čez nekaj mesecev oče župan svojega občinskega tajnika, „ti si ves izpremenjen! Vedno vesel in zadovoljen. Gotovo je moj svet pomagal! Ni res?“

S sladkim nasmehom na obrazu odgovori Martin Suhač: „Da, oče župan! Prava čarovnija je bil oni zakonski zapisnik. Oba z mojo ženo sva občutila posledice te čarovnije. A sedaj nimava več zakonskih zapisnikov — — —“

Narodno gospodarstvo.

Postopanje delavnih konj v zimskem času je škodljivo.

Posestnik Janez Pohleven se namerava ravnokar odpeljati v bližnjo vas B., ne ravno zato, da bi preganjal pusta, pač pa, da se s prijatelji pri kupi vipavca kaj pametnega pomeni. Posebno ga vleče tudi to, ker je na dnevnem redu prijateljskega shoda naših možakarjev tudi predavanje o pravih rejih goveje živine. To bi naš Janez le vendar rad slišal, četudi je trdno prepričan, da čisto natanko ve, kako ima krmiti svoje krave, da bo najbolj pravo. Vendar pa se ni še prav odločil, je-li naj bi zapregel, ali pa šel raje z železnico do bližnje postaje. Kot dober gospodar stopi pred odhodom v konjski hlev. Tu stojita dva kostanjevca vže 4 dni v popolnem miru. Svoj oves za zajutrek sta že pozobala in veselo razgetajoč se sučeta njemu nasproti. Božajoč ju treplja po gladkih vratovih in si misli: „Ej, pri tem pasjem vremenu je za vaju hlev le še najboljši“; krevsa po slabi cesti na kolodvor, si kupi listek in je prepričan, da je storil svojim param Bog si vedi kakšno uslugo.

Žal, da je še po mnogih kmetijah prepričanje, da je po zimi za konje najboljši hlev, ako nimajo dela.

Toda to je zmota in velika napaka, ako se delu privajeni konji najprej dalje časa v hlevu pitajo, potem pa naenkrat zopet na vso moč napenjajo. Ako pride tak konj iz hleva, dela iz začetka prav voljno, hodi pridno in tako živahno, da ga je treba neprestano zadržavati, toda le kratek čas in že je pri kraju. Hudo potenje, ki mora popolnoma naravno nastopiti, žival še bolj oslabi in žival mora pomagati „leni“ živali pri delu. Ako bi žival po naravi pripadala k lenuhom, bi imel pridevek „len“ že svoje pravo mesto, če je pa bila žival svoj čas izmed najpridnejših delavcev, potem ni slabo delo posledica lenobe, ampak pomanjkanja moči.

Žival ne more več, ker je bila predolgo brez posla in ni bila na huđi napor, ki se sedaj od nje zahteva, čisto nič pripravljena.

Nepravilno prizanašanje ji je vzelo vse boljše moči.

Ako stoji zdrav konj brez dela v hlevu in se še močno krmi pri tem, tedaj se nabira v trebušni votlini in med mišicami tolišče dihanje oslabi in mišice in kite izgube svojo napetost ker se nič ne vadijo, tudi kožna čisto miruje; če se tudi od zunaj snaži, vendar koža ne spolni svoje naloge, ker manjka vsake spodbude od znotraj.

Kaj početi s tako živaljo?

Le počasno delo, ki ne presega konjske moči, nam spravi konja zopet v prvotni stanju mu odstrani nepotrebno toliščo in utrdi znova mišice.

Ako bi si pa mislil morda kdo tako-le „Bom dal pa konju manj zobati, da se mprehudo ne odebeli,“ — ta bi storil tudi narobe in kmalu spoznal, da gre z njegovo živaljo še bolj navzdol.

Delo, potrebni počitek in vsakdanja hrana to so tri reči, ki morajo biti med seboj v ravnotéžji, nobenega ne sme biti ne preveč ne premalo.

Ne rečem, da je časi težko, najti našim voznim živini primerne dela; gnoj, lator in drugo, vsaka reč je enkrat na svojem mestu.

Tu bi lahko marsikomu pomagalo pridno pregibanje živalij v vitlju (geplju). To rabimo pri pozni mlačvi, pri rezanju slame za rezanico, pri žaganju drv s cirkularom, rabimo bi lahko za drobljenje žita itd.

Ako tega ni pri hiši, skušajmo izrabiti konjsko moč s tem, da navozimo gramoz na cesto sredi vasi, kjer je največ blata, vsled česar imajo mnoge vasi oddelek imenovan „blatna vas“, ali „mlaka“ ali „močvirje“, tudi je morebiti pomanjkljivo domače dvorišče, da ob deževji voda zastaja, če je njiva preveč ilovnata, navozimo po zimi nanjo peska, da počasi zemljo zboljšamo.

Ako pa vsega tega ni, sedi vsaj na koja in pojdi pol ure ž njim na sprehod, ne hodi peš obiskavat prijatelja in po opravkih v mesto.

Zelo praktična hranilnica.

Živel je dragonar, ki je spravljal ves denar v sabljino nožnico. Opazil ga je tovariš in vprašal, zakaj to dela. „Vidiš“, mu je odgovoril prebrisanec, „ta nožnica je moj najboljši „šparovček“. Če me pride kak upnik terjat, mu odgovorim: „Prijatelj, prosim, malo potrpi, dobiš takoj“ in primem za sabljino roč, da bi jo izvlekel, pa — upnika že ni in marsikdo se tako prestraši, da me ne upa potem nič več terjati.“

Razgled po domovini.

Pozor, naročniki „Domoljuba“! V zadnji številki smo rekli, da bomo tretjo številko poslali samo tistim, ki bodo naročnino poslali do konca januarja. Na mnogostransko željo pa pošljemo tudi še to tretjo vsem, katerim smo poslali prvo in drugo. Kdor pa do 10. februarja ne bo poslal naročnine, ne dobi nobene številke več. Vsak razsoden bravec dose-danjih treh „Domoljubovih“ števil se je lahko prepričal, da je list vreden 80 kr. Zato upravičeno pričakujemo, da bodo vsi, ki še niso naročnine poslali, to nemudoma storili. Kdor pa nikakor ne mara biti na ročnik, tega uljudno prosimo, da nam poslano številke vrne. Glede pošiljanja naročnine opozarjamo še enkrat na opazko v zadnji številki: naročnikom na znanje.

Ljubljanski knezoškof pri sv. Očetu. Predzadnji teden je bil ljubljanski knezoškof v Rimu, kjer je bil od sv. Očeta sprejet v avdijenci. Sv. Oče je bil jako ljubezniv in se je zelo zanimal za vse cerkveno in socialno delovanje v ljubljanski škofiji. Papež je zelo pohvalil delovanje ljudske stranke in popolnoma odobril postopanje duhovnikov v tej stranki. Rekel je papež, da je prav, če ljudska stranka zahteva razširjenje volivne pravice; saj je popolnoma pravično, da ima večino v zbornici ona stranka, ki ima večino v deželi. Tudi je sv. Oče odobril to, da škof dopušča duhovnikom sodelovati pri ljudskih shodih, ki pozivljajo naše poslance, da vztrajajo v obstrukciji. Na vprašanje škofovo, če papežev opomin, naj bo delovanje krščanske demokracije samo dobrodelno, ne pa politično, zadeva vse katoličane, odgovoril je, da dotična točka zadeva samo Italijane, ne pa katoličanov po drugih deželah, ki naj se v obrambo svojih naravnih pravic in pravic sv. cerkve z vso odločnostjo poslužujejo tudi vseh političnih sredstev. — Tako je govoril sv. Oče in vsa ljubljanska škofija in ves slovenski narod sprejme z največjim veseljem in z največjo hvaležnostjo te besede svete rimske stolice. Sedaj je jasno, da Rim odobrava tisto, kar je katoliško-narodna stranka vedno zagovarjala; jasno pa je tudi, kako lažniva in neresnična je bila razlaga „Slov. Naroda“ in „Rodoljuba“ o pismu sv. Očeta. Bog živi Pija X., Bog živi knezoškofa Antona Bonaventura!

Zopet na shode! Nekaj časa sem katoliško-narodna stranka vsled praznikov in zimskega časa ne prireja več toliko shodov za razširjenje volivne pravice, kot je to delala proti koncu lanskega leta. Toda to še ni znamenje, da namerava odložiti orožje.

Ne, z novo živahnostjo hoče izpodbujati ljudstvo, naj vztraja v boju za svoje pravice. Zato, somišljeniki, na delo! Kjer še ni bilo shoda, pripravite vse potrebno, da se izvrši v najkrajšem času! Tudi sedaj po zimi se lahko vrše manjši shodi v zaprtih prostorih. Ne počivajmo, dokler ni govorila vsa dežela! Potem ni dvoma, na kateri strani bo končna zmaga.

Družba sv. Mohorja vabi Slovence in Slovenke, naj v čim največjem številu pristopijo k družbi in jih opozarja, naj ne le pravočasno vplačujejo svoj donesek, marveč vsakdo naj se tudi potruži, da Mohorjevi družbi pridobi novih članov. V prihodnji številki prinese „Domoljub“ obširnejši poziv.

Notranjske novice.

— **V Košani** vstanavljajo nova društva, namreč izobraževalno društvo in hranilnico. Nameravajo ustanoviti tudi konsum. Liberalci seveda godrnjajo, ker se takih društev boje; klerikalci pa tudi niso zadovoljni, ker se že neče vstanoviti. Torej na delo!

— **V Št. Petru na Notranjskem** je modrim možem prišla na misel mlekarna. Dve nedelji so premišljevali, kaj bi vkrenili. In v svoji modrosti so sklenili, da je bolje, da napravi postojnski trgovec Gole zasebno mlekarno, kakor bi si pa sami zasnovali zadružno. Najbrže se boje dobička. Dobra misel!

— **Kontrakt sta naredila** postojnska mlekarna in slovensko-nemška zveza. Pravijo, da ta pogodba obstoji v tem, da sme samo ta mlekarna zalagati to zvezo in prodajati svoje izdelke pa še — pod ceno.

— **Dobro so se zabavali** gasilci pri svoji veselici v Št. Petru. Še drugi dan je bilo vse mokro okoli gostilne. Je bil pač hud ogenj, da so morali tako vstrajno gasiti. Kje je bil ogenj, ne vemo. Pravijo, da v — grlu.

— **Na plesu so pobili fantje** Šmihelskega župana, ki je pa sedaj že zdrav. Sedaj bo delal z oper plese.

— **Na Bujah** imajo svojega boga v osebi Žagarjevega Poldeta. Ni čuda, ker ima tako izvrstnega svetovalca. Ta mož, Jože Magajne, zna, kakor pravijo, novice Slov. Naroda celo narobe brati.

— **Kakor visokorodni gosp. hofrat Jožca**, tako ima tudi jedini liberallec na Suhoriji več služb ob enem. On je krčmar, mesar, krajni šolski nadzornik, mesogleda, in Bog ve, kaj še. Posebno kot mesogleda je znamenit, in ljudje že nekaj godejo. Gospo-

darji, če bo iz tega godenja kaj, kar povejte nam!

— **V Košano** pride nov nadučitelj. Kako bo vzgajal mladino, še ne vemo. Tako naj jo nikar, kot njegov prednik narodnjak, ki je šel sedaj vzgajati nemce v Ljubljano!

— **V Št. Petru na Notranjskem** je umrla mlada gospodinja. Da je mož siromašen, vendar jo je zavaroval za življenje. Iz te zavarovalne svote bo lahko naložil doto za svoje otroke. Ali ni dobro?

— **Orehovčani** bi radi imeli svojo faro. Prosili so zanjo v „Slov. Narodu“. Iz tega sledi, da jo bodo gotovo dobili. Rabili jo bodo zato, da bodo še bolj liberalni. Torej jim fara ne odide. Dal jo jim bo najbrže hofrat Jožca ali pa gospod tajnik. Prav tako!

— **V Orehku** so hudi ljudje. Zvedeli so, da imajo v svoji sredini nekega turka. Ker so pa turki znani grozoviteži, zbal so se ga ter ga vrgli iz družbe.

— **Najmogočnejša trdnjava liberalizma** bo sedaj gotovo v Orehku, Steje celih 400 duš z otroci vred. Slovesno obetajo v Narodu, da bodo vedno liberalno volili. Res, sedaj „vremena Kranjcem“ bodo se zjasnila in milše zvezde Tavčarju sijale.“

— **V Postojni** iščejo vestnega računovodja. Ne vemo, se je li že kdo oglasil ali ne. Ja je težko, prevzeti nalogo računati za pet let nazaj. Seveda, za naprej se že računa, pa tudi včasih vsteje.

— **Hofrat Jožca** bodo še zboleli, tako so hudi. Oni, da bi bili hofrat! Res, priznamo, kedaj iz čevljarjev niso postajali hofrati; dandanes je pa že tako narobe svet, torej tudi ta izjema.

— **Gospod tajnik** tudi niso dobre volje, ker se jim ljudje muzajo, pa odkrivajo. Ja, mi ne moremo pomagati, da hudomušni ljudje tako dobro plačujejo zasluge. No tudi mi klobuk doli!

— **V Studenem** so našli okostje kakih 20 let starega človeka. Ne ve se, kdo bi bil. — **Gospod logar** iz „Šneperske“ grajščine se je na potu k maši v Paličje ponesrečil. Konji so se splašili. Gospod je prišel med voz in konje, tudi gospo so vlekli konji dalje časa s seboj. Vendar ni bilo najhujšega.

— **Zakaj si zbira Anton Bole Št. Peter za središče?** Po njegovem mnenju vsled tega: 1. je tukaj radi priličnega kraja tik železnice upati najboljšega vspeha od mlekarnarstva; 2. ker uvidi, da se mu ni bati glede zadružništva še dolgo vrsto let kake konkurence; 3. zdi se mu, da je tukaj ljudstvo na nizki stopinji omike; 4. ker vé, da se onim, kateri bi imeli govoriti in delovati za ljudstvo, vsem hlače tresejo.

— **Tudi kaj za smeh.** Ko so Antona Boleta vprašali, kaki nagibi so ga privedli do naprave zasebne mlekarne, je rekel, da je to storil samo iz usmiljenja do revnih ljudi. Bole je, kakor pravi, že 15 let v Postojni, torej dobro znan; zato so se mu k temu izreku vsi smejali.

— **Nočem biti liberalec ne klerikalec.** Tako je rekel svoj čas Anton Bole. Takim možem pa pravi Pivčan malo zaupa zato bo „Domoljub“ opazoval, v korist dobri stvari, vsa vretena okrog Boletove mlekarne.

Gorenjske novice.

* **Nagla smrt.** Med postajo Dovje in Hrušica je 21. januarja zadela kap do mrtvega brzojavnega mojstra drž. železnice na progi Ljubljana-Trbiž J. Frühwirta. Prepeljali so ga potem v Ljubljano. — Mrtvega so našli delavca Fr. Tomažina na Jesenicah v njegovem stanovanju. — Električarka je umorila 22. januarja 21 let starega Slovaka Jožefa Kucharika na Hrušici pri Jesenicah. Pri mažanju se je s kangljico zadela ob električno žico, ki ga je v tistem hipu potegnila nase s toliko silo, da je kar izdihnil.

* **Umrli** je na Jesenicah g. Fr. Papež, ki je bil nad 50 let tukaj zdravnik. N. v. m. p! — V Smokuču pa je umrla 74letna Jera Andrič, mati trgovca g. Jerneja Andriča iz Reke.

* **Koze na Hrušici** se med delavstvom več ne razširjajo. Bolnišnico za kužne bolezni, ki stoji blizu ondotne postaje, bodo podrli in sezidali novo, ki bo bolj oddaljena od ljudi.

* **Delo v tunelu** na Hrušici se zdaj zopet brez zapreke nadaljuje. Pri zidanju rabijo po zimi večinoma kamen iz Mirce, ki ni tako občutljiv za mrzab kakor loški.

* **Povečali so tovarno** na Javorniku. Zato se je moralo precejšnje število delavcev preseliti tja s Save.

* **Orla je ujel** v Mostah pri Žirovnici Fr. Kozjek na domačem dvorišču, ko je hotel odnesti kokoš. Pravijo, da hoče ujeti orel samo takrat jesti, kadar je sam.

* **Teško pričakujejo** ledu na Bledu: drsalci zaradi zabave, Blejci zaradi denarja, ki ga upajo pri napravljanju ledu zaslužiti, gostilničarji zaradi ledenic in zaradi „kšefta“. Lani ob tem času je bilo vse polno življenja na jezeru, letos se ni pa še nihče zadržal po njem.

* **Kat. delavsko društvo** na Savi prireja nedeljske in prazniške večere veselice s petjem, tamburanjem in predstavami. Društveniki so s tem prav zadovoljni, saj imajo pri teh veselich res prijeten odpočitek in pošteno zabavo. Tudi izobraževalno društvo na Bledu je priredilo zadnji čas dva zabavna

večera. Zelo je ugajalo tamburanje in izborna petje. Le vrlo naprejš!

* **Dohro uspeva** jeseniški otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda. Toda prostori so nedostatni, zato ni mogoče sprejeti toliko otrok, kolikor bi bilo želeto. Družba namerava postaviti lastno hišo. Bog daj, da bi se družbi posrečila ta domoljubna in bogoljubna namera!

* **Prodaja se** na Bledu „Slovenski Narod“. Blejci pa pravijo, da ne bodo hodili kupovat tja, kjer je napisano na tablici, da se prodaja samo „Narod“, ker jim ne gre v glavo, kako bi naenkrat mesto soli, sladkorja, moke mogli shajati s samim „Narodom“. Hodili bodo rajše tja, kjer jim ne bodo mesto soli itd. prodajali „Naroda“. Prav imajo!

* **Tudi na Javorniku** vsiljuje neki trgovec, ki je pred kratkim tja prišel, „Narod in Gorenjec“; celo po otrocih skuša razširiti ta umazana lista v družinah. Svetujemo dotičnemu, naj pusti tako kolportajo, pa naj rajše sol in druge take stvari zavija v „Narod in Gorenjec“; si bo s tem nekoliko papirja prihranil.

* **Prav liberalno** oliko so pokazali nekateri na Bledu. Pred kratkim je bil ondi pogreb. Vsi ljudje so šli odkriti in so molili, kakor je lepa navada. Samo kaki štirje „najbolj liberalni“ so šli pokriti. To so se obnesli!

* **V Mengšu** je v izobraževalnem društvu predaval v nedeljo 24. januarja gospod dr. Lampe o svojem potovanju po Angleškem in Francoskem. Vsi so bili s predavanjem zelo zadovoljni ter so predavatelju zaklicali v zahvalo krepak: Živio!

* **Umrli** je v Moravčah, po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, sestra gospoda dekana Bizjana. Priporoča se znancem in prijateljem v molitev! — Umrli je v Železnikih posestnikova žena Jerica Smid. N. v. m. p!

* **Iz Smlednika.** Dne 26. januarja smo imeli občinske volitve za III. razred. V odbor so izvoljeni, gg.: Anton Burger, sedanjí župan; Simon Knific, iz Dragočajna; Ivan Karlin, župnik smleški; Janez Kalan, župnik zapoški; Andrej Dolinar iz Smlednika in Franc Bohinc iz Trboj. Nasprotniki, ki so že pred leti enkrat zmagali v III. razredu, so tudi zdaj napeli svoje zadnje moči, pa propali so. Da bo svet vedel tudi njih kandidate, priobčimo jih tudi na tem mestu. So pa sledeči: Narobe Matija, mlinar; Zerovnik Franc, gostilničar; Rapé Andrej, nadučitelj; Osel Jožef, gostilničar; Jeraj Janez in Anton Burger, katerega so pa le zaradi uspešnejše agitacije vmes utaknili.

* **Novice iz Vodlc.** Trdi so bili s kmeti lansko leto kamniški eksekutorji, ko so tirjali potresno posojilo. Za še tako maj-

hen dolg so hoteli kravo iz hleva. Zato se nismo čudili, če jim je kdo zobe pokazal. Seveda, liberalni poslanci se dajali potuho vladi v Ljubljani in na Dunaju, zato je bilo tako! To si dobro zapomnimo. — Odkritosrčen tat. Tam v Hrastju je bil marsikaj nakradel, v našem župnišču se je z okusnim mlekom pokrepčal, a prišel je k njemu orožnik, pa mu ni nič dobrega teko voščil, ampak povabil ga je seboj, da ga popelje v Kamnik. Pred odgonom pa mu nekdo reče: „Zakaj vendar sem hodiš? Še v nedeljo ne pustiš ljudi pri miru!“ — „Prosim, oprostite, saj me gotovo ne bi bilo danes tukaj, če bi bil vedel, da so orožniki v Vodcah.“ Strah je le strah, posebno če ima puško na rami in bridko sabljo čez pas.

* **Izpod Grintovca:** Cerkljanski zajci prinašajo občini precej dohodkov. Do novega leta jih je poceni pobijala gospóda, sedaj pa kmetje. — „Slov. Narod“, ki dobi menda še letos na čelo Dežmanove grablje, je pisal 11. t. m., da šolska oblast nastavlja na ljudskih šolah „šušmarje“, ker v Velesovem poučuje g. župnik, v Loki pa menda en gospod kapucin. Kaj pa so isti gg. učitelji, ki svojih učencev niti v petih letih ne naučé naštevanke?

* **V Smartnem** pod Šmarno goro je bil izvoljen predsednikom krajnega šol. sveta g. Alojzij Tomšič, posestnik in sodarski mojster v Tacnu.

* **Ali ga je sram?** G. Žigon, trgovec z železnino v Škofji Loki prodaja tudi smrdljivega „Gorenjca“ in umazani „Narod“. Toda čudno! Tablo, kjer ima natisnjeno: Tu se prodaja „Gorenjec“, ima skrito nekje v prodajalni. Za „Slov. Narod“ pa še takega papirnatega oznanila nima. G. Žigon, ali se morda sramujete? Kar ven obesite taka oznanila. Ali se morda bojite, da bi ljudje več k Vam ne hodili?

* **Umrli** je pri Sv. Ožboltu Jakob Božnar, dobro znani „stari Janžč“, star 80 let. Bil je dober družinski oče, mož pravega duha in trdnega katoliškega prepričanja ter do svoje smrti cerkveni ključar. Prizadeval si je mnogo, da je Sv. Ožbolt dobil mogočen zvonik in pa lepo ubrano zvonjenje. Daleč na okrog pa je bil znan kot navdušen lovec, ki je s svojim šegavim pripovedovanjem marsikako družbo spravil v dobro voljo. — Vsem duhovnikom, ki so ga poznali, ga priporočamo v molitev. Blaga duša, počivaj v miru!

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **Vellk črn „šac“** zasledil je gosp. Jontes v dolinici pod Sv. Gregorijem. Le škoda, da je tako globoko, da ga ne more

sam vzdigniti. Seveda čez 30 metrov pod zemljo je prehuda za enega samega. Dobil je sicer še dva pomočnika, pa še ne gre, več jih bo treba, pa bo šlo. Premog namreč in sicer najboljše vrste, ki je več, kakor še enkrat bolji kakor trboveljski, se je našel. Kaže, da ga mora biti vse polno pod Slemen. Toda, da se dvigne je treba denarja. Slovenci na noge, priskočite podjetju na pomoč! Pač žalostno bi bilo, ako bi prišel zopet tujec vzdigovat naše zaklade in tlačiti naše ljudstvo in zatirat našo narodnost. Vsak ud konsorcija plačal bi mesečno 20 kron. Možje denarja sežite v žep, sicer je gosp. Jontes primoran prodati podjetje tujcem, ki se že oglašajo, kajti preveč denarja je že vtaknil v čez 30 metrov globoko jamo. Oglasi naj se prijavljajo g Francu Jontes, posestniku in podobarju v Velikih Laščah.

† „Blagoslovljeno bisago“ ima gregorski g. župnik, tako trdi „Slov. Narod“. No, zdaj je vendar spet enkrat eno pravično povedal, kajti gregorski župnik ima res blagoslovljeno bisago. S to bisago je hodil te dni okrog svojih dobrih ovčic; pa ne samo okrog ovčic, temveč tudi okoli „koštrunov“, kakor jih imenuje „Narod“ in nabral je do devet sto kron ne samo belega, ampak tudi plavega, rdečega in višnjevlega denarja za banderce in nebo (baldahin). Pa še ni obiskal vseh svojih župljanov s svojo bisago in trdno upa, da dobi še več kot 500 K. Pa recite, da gregorski župnik nima blagoslovljene bisage! — Za ribniške reveže bi bilo tudi prav dobro, da bi bili mavhi Višnikarjeva in Šifrarjeva tako „blagoslovljeni“, kakor je Krumpstarjeva bisaga.

† Zgodnje in gorke pomladi želi si sosebno ribniški svètnik Višnikar, ker bo brez — hlač. „600 kron bi plačal,“ ko bi bil mesto Višnikarja“, rekel je neki kmet izpod ribniške „rihte“, „kakor da bi se pustil tako tipati po časopisih. Pa v kancliji bi bil, pa pisal bi.“ Ali ste slišali g. Višnikar!

† V petih letih šest mrličev bilo je v družini Stefana Virant v Nebesih nad Peklom (Ortnek) Umrli so mu mati, žena, hči, stric in pred kratkim dve hčerki dvojki Nemara ima tam kje smrt mlade. Pač bi kazalo stvar preiskati.

† „Novi kaplan so pa kovač!“ vskliknil je neki možak v Sodražici, ko je pri razkladanju robe g. Andr. Pavlina na vozu zapazil kovaški primož. No, kovač ravno niso; slišali smo pa, da so neki jako zvedeni v mehaniki, elektriki, optiki in kemiji. In prav je to, kajti včasih tako znanje hembrano prav hodi.

† Dedci so dedci. Nekje se je pripetila čudna nesreča. Prešiča so imeli pripravljene za klanje. Bil je v svinjaku v eni

pregraji, v drugi pa breja svinja. Po noči pa prešič skobaca k svinji, svinja se ga ustraši in mu uide v prešičevo pregrajo. Zjutraj pridejo možaki po prešiča, toda mesto njega potegnejo svinjo iz svinjaka in jo — zakoljejo. Polegla bi bila deset mladičev. Pač škoda!

† Salomon nove zaveze je brezdvomno ribniški zdravnik dr. Šifrar. „Depozitiral“ je 200 K pri ribniškem županstvu za reveže. „Depozitiral“ je pa tudi „eno šrifto“, o kateri piše, da morajo tožiti za nje; kje? seveda pri — Višnikarju. Ako bi bil Višnikar kaj „kunšten“, naj bi pa rekel, da takrat ni bil pri zavesti, ko je obljubil 200 K za reveže; svoje možgane pa bi dal pregledat — dr. Šifrarju, ki naj mu da „testat“ pa bodo tlačice sigurne in mavhe cele.

† Koštrune imenujejo liberalci poštene in v vsakem oziru vzgledne ljudi. Mi pa pravimo, da so liberalci packi in upamo, da bodo vedeli zakaj.

Od kočevske meje.

† Hudo učen šolski nadzornik je je pač Jože Mihelič v Novem kotu. Ne vemo ali je mož sam kriv ali ne, da ne zna niti brati niti pisati. Ne vemo kako mnenje ima c. kr. kočevski okrajni šolski svet o ondotnem učitelju, da mu postavijo takega nadzornika.

† Imeniten kolega g. župnika v Dragi bi bil šolski nadzornik v Novem kotu, ako bi se ne bil g. župnik ponujanjem šolskemu nadzorništvu od povedal. Ne vemo, kje imajo oči nekateri udje c. kr. kočevskega okr. šol. svèta, da postavijo akademično izobraženega moža v vrsto Hrvatarja, ki niti brati in pisati ne zna.

† Prijazen nasvet. Mesto dragarskega župnika, ki je šol. nadzorništvo odklonil, postavi naj se šolski nadzornik v Novem kotu tudi za dragarsko šolo.

† Prijazen občinski sluga je v Dragi. Razun županskih „šrift“ donaša on tudi rad še kaj družega. Te dni nosil je ta po hišah to-le povabilo: „Unedelja, dne 24. t. m. l. 1904 se uljudno vabi na zabavni večer Spoštovanjem Paul Turk v Dragi.“ Nekdo je na to vabilo od zadaj zapisal: na grem. Mi tudi ne!

† Dobro pobira stopinje za državnim in deželnim zborom občinski odbor v Dragi. Kar brez proračuna in računa se gospodari. En velik razloček je pa le. Na Dunaju in v Ljubljani žele proračun predsedniki, a ne pridejo do njega zaradi poslancev, v Dragi pa ga žele odborniki, pa ga ni zaradi župana.

† Šola je gorela 11. jan. na Travi. Otroci so bili v šoli, zgorel vendar ni nihče. Škode bi vtegnilo biti do 300 K. Bog ve, kdo je zažgal!

† Novo šolo, novega učitelja, novega krajnega šolskega nadzornika imajo v Novem kotu Ljudje so kaj veseli, ker je vse novo.

Od Šmarij do Velikega Gabra.

Po teh krajih ni bilo po novem letu še prav nič novega!

Od Kulpe.

† Abraham se ženi. 75 let stari vdovec je osrečil neko deklo. Tega pa nismo mogli zvedeti, ali ji je ime Sara ali kako drugače?

† Redno županstvo je v Fari. Vsi računi v redu. Pa saj so lahko. Župan je skrben, pa še g. kaplan mu pomagajo. V zadnji seji so poslali na dež. odbor za splošno in enako volilno pravico. Samo eden je bil nasproten, zato, ker je Višnikarjev „fiduc“.

† V kleščah je župan v Banjaloki. Kako mu to dene, bote zvedeli prihodnjič.

Od Sv. Križa pri Kostanjevici.

† 18. številka „Slovenskega Naroda“ nam je vzela sapo. Skoro si ne upamo stopiti pred to modrost, ki se s pristno liberalno poštenostjo norčuje iz sv. Duha, Marijine družbe in se z njemu lastno oliko zaletava v našega g. župana ter sploh v vso katoliško nar. stranko. Vendar tej inteligenci stavimo téle uganke: 1. Neki gostilničar spi na prijazno gostovo povabilo kozarec vina, neki liberalec pa preži v drugi gostilni vsak dan na „likofe“. Kdo je nesramen? 2. Neki klerikalni župan spolnuje svoje verske dolžnosti, vzgaja svoje otroke v dobroznanem katoliškem zavodu, neki liberalec pa ne pozna petka in tudi sv. maše ne, razun kadar so občinske volitve. Kdo je več vreden? 3. Nekdo je vedno — pri javnih shodih in doma — enega (katoliškega) prepričanja, neki liberalec pa pri shodih poljubuje Tavčarjevo sukno, doma bi se pa kar najraje utopil v klerikalnem vinu. Kateri je bolj značajan?

† Pogovor pri Kostanjevici. Viniki mešetar svoji ženi: „Mica! Rana ura, zlata ura. Pa li veš, katera je pri meni tista srečna urica?“ — Mica: „Ne vem.“ — Mož: „Tista, ko gredo kmetje v nedeljo zajutrkovat od maše, jaz pa iz postelje za njimi po nedeljskega „mačka“ za — kmečke groše.“

Iz litijskega okraja.

† Shod v snegu. Prvi shod v letu 1904 se je vršil na Kumu. A pot je bila silno, silno težavna, ker jo je zavirala megla in burja. Sneg je bil 1 meter visok. A vkljub temu smo imeli na praznik sv. Neže svoj shod na Kumu. Ljudij je bilo okrog 100. Prihítel je v tej težavni poti tudi preč. g. župnik Engelbert Berlan. Vsa čast mu zato.

† **Semenj.** Kraj Brezovo, v litijskem okraju je dobilo dovoljenje za tri živinske semnje.

† **Pogreb.** Nagloma je umrl naš dobri zdravnik dr. Ignacij Pavlič. Bil je jako priljubljen pri ljudeh. Prosil je sam za svete zakramente, s čimer je dal prav dober vzgled vsemu ljudstvu. V sredo 17. jan. smo ga pokopali. Pogreb je pričal, kako je bil priljubljen. Šmartinski in litijski pevci so mu zapeli nekaj žalostink in nebroj vencev (20) in ljudstva je pričal, kako v blagem spominu je bil pri ljudeh. Tudi vojvoda Meklenburški, ki se sedaj mudi na gradu Vagenšperk, mu je poklonil krasen venec, ker ga je imenovani doktor prejšnje leto zdravil. N. v. m. p.!

† **Pozor delavkam.** Pred kratkim se je odpeljalo več delavk iz predilnice pri Litiji v tovarne na Badensko v Wiesbaden. Kako se delavkam tu godi, o tem bomo svoje časno poročali. Toda opozarjamo jih pred tujino. Od tam se nam poroča, da se jim usiljujejo brošure in knjige, ki so pisane v protestantovskem duhu in ki jih izdaja znani luterš-pridigar Chráska. Poleg tega je pa tudi zaslužek slab, da ne presega dosti be-raško plačo doma.

† **Nesreča.** Ponesrečil se je v torek v Šmartnem vrli mladenič Jožef Poglajen iz Selškega. V gozdu je sekal drva, a debela bukev je padla nanj in ga močno poškodovala. Odpeljali so ga v bolnišnico. Bil je edini, a dobri sin postarnih starišev. Bog mu daj skoro zdravja!

† **Nadučitelj v Radečah** je postal g. Franc Rant iz Jesenic. Po mišljenju in delovanju je liberallec, sicer pa dober učitelj. Naj tukaj pusti svoje gorenjsko liberalenje.

Iz Št. Ruprskomokronoške doline.

† **Davčni pristav v Mokronogu** je izvoljen v dohodninsko komisijo. Koliko bomo davka manj plačevali?

† **Novi odbor izobraževalnega društva v Mirni** za l. 1904 je takole sestavljen: Al. V o l o, predsednik; Ant. S o l a r, posestnik s Trebinca, podpredsednik; Alojzij S k a r j a, mladenič, tajnik; Jos. Z i d a r, mladenič iz Sotle, I. tajniški namestnik; Anton Z a k r a j š e k, krojaški pomočnik z Mirne, II. tajn. namestnik; Matej J e n k o, nadučitelj, blagajnik; Mihael S t r a h, posestnik in usnjar, gospodar. Pregledovalcema računov sta izvoljena: Josip N o v a k, posestnik s Stare gore in Rajmund M a r i n, krojač iz Mirne.

† **Dobri društveniki** so Janez B a r a g a, Ivan K r a l j in Anton K o š č a k. V Ameriki se vedno spominjajo svojega društva na Mirni z denarnimi prispevki in ameriškimi časopisi. Pa tudi kak angleški list pošljejo za sorto.

† **Lov na kmete se liberalcem v St. Rupertu** slabo sponaša. Ljudje vidijo, da liberalci skledo najraje predse potegnejo.

† **Osem podučnih predavanj** je bilo l. 1903 na Mirni v izobraževalnem društvu. Evo jih: 1. Kateri kraji zemlje so doslej še neznanji? Govoril predsednik. 2. Človekov talent in snodaj. Predaval Ant. Kolenc. 3. O pridelovanju šita. Razlagal Josip Zidar, mlinar iz Sotle. 4. Začetek socialne demokracije v Avstriji. Predaval predsednik. 5. Brezverstvo socialne demokracije. Predaval isti. 6. Kako je bilo na Mirni v starih časih? Predaval g. nadučitelj Matej Jenko. 7. Spomin in pozaba. Govoril mladenič Josip Zidar. 8. Kratkovidnost. Predaval tajnik A. Skarja.

Iz Belokrajine.

† **Hajduki in starotrški postiljon.** Pred nekaj časa zgodil se je sledeči slučaj. Kdaj je bilo Vam nočem povedati, ker ste tako radovedni; saj je dosti, če le to povem, da se je res zgodilo. Bilo je po zimi ob hudi burji. Ves preplašen in premočen do kože priteče postiljon v Stari trg z razburljivo novico, da so hajduki (t. j. tolovaji) napadli pošto in jo prevrnili; le on jim je komaj pete odnesel. Hitro se zbere skup nekaj pogumnih mož, oborože se s koli, sekirami, s puškami in hajd — na boj proti hajdukom. Gotovo so se morale ne malo tresti hlačice, ko v daljavi zagledajo prevrnjeno pošto in konje. Toda, korajža velja. S strahom se približajo prevrnjenemu vozu. Konji so še zdravi — le vznak so ležali, ker niso mogli vstati.

Pregledajo voz — bil je malo obdrgnjen. A pošiljatve so bile vse nedotaknjene. Kaj je vendar bilo?? — Pospraujejo natančneje gospoda postiljona. Postiljon pove slednjič, da je malo zadremal na vozu. Kar na enkrat se voz strese in on in konji leže v jarku. Konji so namreč sami sebi prepuščeni zavozili v jarek, in voz se je zvrnil. Ker je pa tudi takrat burja pihala, mislil si je postiljon to ne more drugače biti — hajduki so napadli mojo pošto. Peti izmed štirih.

Svoj godovni dan so obhajali milostljivi g. prošt Fr. Dovgan v Metliki dné 29. t. m. Srčno zadovoljne je bilo videti mil. g. prošta, kako so se veseli, zdravi polni gorečnosti gibali med svojimi duhovnimi sobrati iz cele dekanije. Kljub visoki starosti so še kakor mladenič, ki ima pred seboj še polno načrtov in lepih nad. Bog dal, da bi prošt še zdravi, veseli in delavni dočakali svojo zlato mašo — in potem pa še čez deset let istotako kakor dosedaj, delavni

za Boga in narod mili — tudi demantno mašo!

Zvest naročnik „Domoljuba“. Kdo? Mil. g. prošt Fr. Dovgan, katerega bi moral še marsikdo posnemati in se naročiti na „Domoljuba“ in ga brati sam in druge poučiti!

Pročs slabimi, judovskimi in protestantovskimi knjižicami in časopisi! Kako lepo in poučno berivo vsake vrste ima „Domoljub“! Ljudje, ki hočejo pa poštenemu slovenskemu rodu vzeti poštenje in tudi rodno zemljo, pa dajo predstavljati in natiskati knjižice, ki niso vredne za — v gnoj. Ravno te dni je zopet nosil naprošen judovski kramar po Metliki v žaklju na hrbtu umazano knjižico z naslovom: Tolovajski glavar Jurij Skopec imenovan Črni Jurij. Že slika zunaj je taka, da se gnjusi poštenemu človeku! Kaj pa vsebina! V 60 zvezkih obeta prinesiti ta pisarski kovač cel kup svinjarij — za 6 gl. reci šest goldinarjev, katere bi plačal pošten slovenski domoljub. V gnoj ž njimi ali pa v peč — tistemu pa, ki jih ponuja — pa batine — ali pa metlo!

Dobro vino je nase opozorilo tatove, da so prišli v Lovšinovo klet v Draščih in ga precej odnesli. Naj bi bili raje prišli kupci — da bi iz poštenih rok pošteno vino prišlo tudi v poštene roke!

Stekel pes se je klatil te dni po Suhoru. Oklal je dva svoja znanca pasjega plemenca in tudi enega vola.

V Štrekljavec bodo baje hodili v šolo otroci iz Lokvice ali pa na Suhor po volji liberalnih učiteljev, ki hočejo vladati tudi nad stariši! Ali iz te moke ne bo kruha! Pošteni gospodarji in krščanski očetje se ne bodo dali strahovati od učiteljev take baže, ki po novem kopitu hočejo splezati povsod na županski stolec, da bi še lažje kmeta — drli! Ne boš!

Bingljati je hotel z vrvjo na vratu hlapec pri g. Pezdircu v Metliki — pa so ga prehiteli drugi in niso privoščili tega veselja ne njemu, ne zlodju.

Izkušnja.

Oderuh: „Ako dobim pismo, spoznam že po naslovu, kdo piše. Ako me imenuje: „Velečenjeni gospod...“, potem me prosi za posojilo; ako piše: „Plemeniti dobrotnik — —“ tedaj prosi za podaljšanje roka (časa, do katerega se mora vrniti); ako pa zabavlja: „Pr... oderuh...“ tedaj pa ima že pripravljen denar, da poravna dolg, do zadnjega vinarja. O da, da, po večletni izkušnji že dobro poznam svoje ljudi.“

Koroške novice.

V Beljaku se je meseca januarija ustanovil glavni colninski urad, ki je bil prej združen z glavno davkarijo.

Zmago pri občinskih volitvah imajo krščanski kmetje deloma tudi zahvaliti jednemu učitelju. So si pač povsod jednaki! Pred 1½ letom vrgel je ta „olikani“ gospod nekemu kmetu, ki je pri občinski seji tudi povedal svoje mnenje, „da naj drži jezik za zobnico“. Tako uljudnost in prijaznost so si pa kmetje zapomnili in združeni „kvitirali“. Naj bi se kmetje proti liberalcem, učiteljem in „naprednjakom“ povsod zjedini!

Gospodarstvo liberalcev in učiteljev pokazala je v pravi luči oddaja lova občine Šmarjete pri Velikovcu. Prej se je oddal za 330 Kron, letos pa za 1550 Kron, torej celih 1020 Kron dražje, kakor sicer. Solze toči seveda znani prijatelj „Slov. Naroda“, nadučitelj Škorč—ič (pristen „German“ iz Kranjskega).

V Pliberku namerava se naseliti nemški odvetnik iz Gradca. Slovenski groši bodo seveda dobri, a Nemeč mora pa le priti!

Na Radlšah je pri volitvi župana po žrebu zmagala nemčurska-učiteljska stranka. Ravno tako pri volitvi v krajni šolski svet. Upajmo, da bode občina čez 3 leta v popolno slovenskih rokah.

Obsojen je bil bivši občinski tajnik v Slovenskem Grebinju, ker je poneveril 300 Kron, na 4 mesece težke ječe. Bila je takrat občina še v nemških rokah; so pa vse drugo raje gledali, kakor na red v občini. Prav, da so Slovenci z njimi pomedli.

Izvoljena sta v komisijo za dohodninski davek v velikovškem okraju tudi dva Slovenci: dekan Čemer in župnik Randl.

Vrnila se je na Vrbi ob jezeru v naročje katoliške cerkve zasebnica A. M., ki je pred 4 leti prestopila k pravoslavni veri.

Na Gozdanjah kat. izobraževalno društvo vrlo napreduje. Komaj jedno leto obstoji, in tak napredek! Vsa čast g. administratorju Mayrhoferju, ki dela neustrašeno. Pretekli mesec poskusili so igro „Dr. Vseznač“, ki je dobro uspela.

Zmrzlega so našli pri Gospej Sveti Hojzeljnovega hlapca, rojenega v Otmanjah. Vzrok: Žganje.

V Nemških Porečah je umrl previden s sv. zakramenti posestnik Puk p. d. Kuhler. Bil je skrben gospodar, ljubezniv oče svojim otrokom. N. p. v. m!

Slovence bi rada pohrustala v Št. Jakobu slavnoznana Hribernica. Žal da to ne gre, ona ima slabe zobe, a Slovenci trde kosti. Vprašali bi jo pa radi: Če pa ste na Gore njščem doma??

Kotel stroja pri vlaku, ki vozi ob 11. dop. iz Celovca na Glandorf, počil je pretekli teden takoj na progi, ko je vlak zapustil južni kolodvor v Celovcu. Jako oparila sta se strojevodja in kurjač, katera so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vid na Glini.

Zlato mašo slavil bo letos v Gospej Sveti Slovenec, častni kanonik in kapiteljski dekan, preč. g. Martin Šašelj. Blagemu gospodu kličemo: Na mnoga leta!

Prepovedati hoče krajni šolski svet na Prevaljah kapelanom poučevati slovenske otroke v slovenskem jeziku. Pa ne bo šlo!

„Pozdravil“ je Korošce seveda tudi „Slov. Narod“, ker ima „Mir“ kot prilogo Domoljub. Vprašamo, ali naj prinaša „Rodoljuba“ ali „štajarsko Kroto“? Mi hočemo imeti trdne Slovence, ne pa take „narodne“ „Rodo—ljubovce“, kakor je Hribarjev agent, ki je v Kotljah agitiral za nemškutarje. Gliha pač vkup štriha.

Škocijan. Da smo pri obč. volitvah prav sijajno zmagali, kakor malokje, je „Domoljub“ že v svoji 1. letošnji številki pisal. Za župana je bil izvoljen zopet dosedanji župan g. Janez Picej p. d. Furjan, ki prevzame sedaj že v četrtič to čast. Čestitamo! Želeli bi le eno, da bi se potrudil libuško občino posnemati, namreč, da vpelje slovensko, kraju primerno in nam zastopno uradovanje, s čemur bi se marsikomu izpolnila srčna želja. Kaj rečete k temu? Prav „lušno“ je včasih v našem slovitem Škocijanu, posebno sedaj ob dolgih zimskih večerih, ko imamo dosti časa po dokončanem vsakdanjem delu seči malo po Mohorjevih knjigah in časnikih. Najveselejše je pa še, da smo mi „Mir“-ovi naročniki dobili z novim letom tudi novega tovariša, krepkega boritelja za naši dve najdražji svetlinji: véro in naš slovenski jezik; ta naš tovariš pa si ti „Domoljub“, ki si se nam že z svojo 1. številko jako prikupil. Kar načuditi se nekateri ne morejo, da dobijo za same 4 K na leto toliko lepega in zdravega berila („Mir in prilogo „Domoljub“). Moja misel pa je, da to svoje veselje tudi dejansko pokažejo s tem, da pridno naročujejo „Mir“, tako, da v našem celem obširnem Škocijanu ne bode najti hiše v katero ne bi zahajal „Mir“ in ž njim „Domoljub“. — G. urednik, zinil bi še jako rad nekaj o naših — hišnih napisih in drugem, pa to si raje za drugokrat pridržim.

Štajerske novice.

Boj s kravo. Dne 11. prosinca je bil sejem v Planini na Štajerskem. Posestnik Perčič je poslal na sejem hlapca s kravo, ki je bila divja ko zver. Hudomušna krava je jela skakati in bosti tako, da je vse sej-

marje v velik strah pripravila. Bežali so na vse strani, zapustivši svoje šatore in živino. Hlapec je razcepila skoro vso obleko, tako da je bil bolj strašilu ko človeku podoban. Pa kravjemu šmentu še ni bilo dovolj; bolj ko so jo krotili, hujša je bila. Naposled se hlapec ojunaci in jo čvrsto prime za vrv, katero si ovije okoli desne roke. Toda krava ga je podrla in mu stopila na desno roko; pri prvem sklepu mu jo je tako prelomila, da so mu kar kosti ven štrlele. Divjo kravo so naposled z največjo silo ukrotili in v hlev spravili. Ponesrečenca pa so prepeljali v celjsko bolnišnico; tam so mu teden pozneje odžagali roko. Bog se ga usmili!

† Jubilej. Te dni obhaja č. g. župnik Janez Sparhakl svojo 40letnico duhovništva in 4. februarja svoj srebrni jubilej kot župnik v St. Petru na Medvedovem selu.

† Redki ptiči. Pred kratkim so se v naših krajih na več mestih pokazali ptiči, ki se v zelo hudih zimah od severa k nam priklatijo. To so pegami (Ampelis garrulus), jako salo oblečeni ptiči dleskove velikosti in zajetnega debelega trupla. Perje imajo sivkasto, a trebuhu in bolj blede mehko kakor svila. Grlo je črno in črne perotnice imajo bele in rumene pege.

† Pogreb rajnega č. g. Alojzija Šijanca, župnika pri Negovi, ki je umrl 25. t. m. s jutraj, se je vrnil 27. t. m. Navzočih je bilo 18 duhovnikov, med njimi tudi č. g. dekana lenarški in ljutomerski Množica ljudstva od blizu in daleč je spremlila k večnemu počitku rajnega trpinca, ki se je do zadnjega neustrašeno boril za verske in narodne pravice. Slava takemu odločnemu značaju!

† Gostilničarja zaklal. V Vrbovčevi gostilni v vasi Hrastje-Muta sta sina posestnika Boluca surovo napadla svojega očeta. En sin je skočil na očeta s nožem, drugi pa s stolom. Svetilka na stolu se je v tepežu razbila. Oče je porabil to priliko in ušel pod mizo. Sinek z nožem, namenjen njemu, je dobil gostilničar, ki se je takoj mrtev zgrudil. Tudi neki drugi gost je nevarno ranjen. Staremu Bolucu se ni nič zgodilo. Orožniki so podivjana njegova sinova odpeljali v zapor.

Iz raznih krajev.

Dunaj. V nedeljo 17. januarija t. l. se je marsikakemu dunajskemu Slovencu in mnogim tukajšnjim Slovenkam v obeh lesketala solza — pa ne solza žalosti, ampak biserna solza srčnega veselja in ginjenosti. To je pa tudi čisto umevno! Na Dunaju je Slovencev in Slovenk, ki že niso slišali besede božje v domačem jeziku in slovenskega

petja v cerkvi 10, dà, tudi 20 let ne! Omenjeno nedeljo pa, na praznik presvetega Imena Jezusovega, se je zbralo do 400 Slovencev in Slovenk v krasni cerkvi svetega Antona, ki je last usmiljenih sester sv. Vincencija Pavlj, in poslušali so duhovnika-rojaka, ki si je vzel za vodilno geslo besede sv. Očeta Pija X.: „Hočem vse prenoviti v Kristusu!“ in jim je razlagal, zakaj da smo na svetu, kaj je naš namen tukaj; in po pridigi veliki oltar ves v lučih in slovenski „Sveto“, skupna molitev litanij presvetega Imena Jezusovega in k sklepu krasna pesem, ki so jo v čast Mariji zapeli veličastno vrli pevci „Danice“ — vse to je z nepremagljivo silo ganilo srca vseh navzočih, in izraz teh svetih notranjih čustev so bile v očeh solze veselja in srčne zadovoljnosti!

Zato sedaj že težko čakamo druge nedelje v februarju — 14. febr. —, ko bomo vsi skupaj prepevali litanije presv. Srca Jezusovega.

Rad bi sedaj še natančno popisal, kako lepo se je vršil po službi božji občni zbor „Straže“, kako so predsednik in drugi odborniki poročali o uspešnem delovanju odbora in ugodnem stanju društva, ki šteje sedaj že 123 rednih članov in 1 ustanovnika, pa bi bilo preobširno; le kratko omenjam še presrčnih besedi, s katerimi je pozdravljaj „Stražo“ g. Pukl, predsednik „Zvezde“, kateremu so navzoči gromovito pritrdjevali; gosp. predsednik „Straže“, dr. Valjavec, pa se mu je zahvalil s toplimi besedami. Preiti ne smem tudi krasnih slovenskih pesmi, ki so jih točno pevali izborni pevci „Danice“, med katerimi se je posebno odlikoval gospod filoz. Adolf Robida. Na klavirju je izvrstno igrala gospodična Valjavčeva, sestra gosp. predsednika „Straže“. Gospod filozof Capuder pa nam je predaval, kdaj in kako so Slovenci prišli v Avstrijo. — Med slovenske matere je knjižničar razdelil izvrstno knjižico „Pouk krščanskim staršem“, dar presvetl. ljubljanskega škofa Antona Bonaventura, med pevce pa litanije presv. Srca Jezusovega z melodijo P. Angelika Hribar.

V slovenski družbi na Dunaju je bilo ta dan zares lepo!

Prihodnji prijateljski sestanek se vrši v nedeljo, 14. februarja, popoldne ob petih in sicer v I. okraju, Bräunerstrasse št. 7, v I. nadstr. Dohod z Grabna nasproti spomeniku presv. Trojice, ali od cesarskega dvora za Mihaelsko cerkvijo.

Za zadnji občni zbor „Straže“ smo prejeli iz Št. Pavla na Koroškem sledeči brzojavni pozdrav:

Bog daj „Straži“ rok stotero,
da pobije vse sovraže,
ki jemlje Slovincem vero
in pa jezik majke drage!

Koritnik.

Iz Hamborna na Nemškem. Povej, dragi „Domoljub“, rojakom v domovini, kako se godi nam slovenskim premogarjem tu na nemškem severu. Zdaj pozimi je zaslужka bolj malo; je že tako navada, da nas pozimi bolj stiskajo. Kar se pa tiče verskega in narodnega življenja, se pa prav veselo gibljemo. Glavna zasluga za to gre predsedniku našega društva, veleč. g. Kösterju; zlasti odkar so se povrnili s popotovanja po Slovenskem, nam posvečujejo vso svojo skrb in delo. Slovenščina jim že tako gladko teče, da je veselje. V prihodnje bodo celo po drugih krajih, kjer bivajo Slovenci, pomagali pri opravljanju službe božje, že so bili v Marxloh in Neumühlu. Vedno jih kličejo semintja. Ljubi Bog naj jim povrne tisočero vse, kar storé dobrega za Slovence; to tembolj, ker niso našega rodu in vendar tako nesebično skrbé za nas!

Drobtine.

Hotel za reveže. Nedavno so odprli v Deptf. rdu na Angielskem hotel za reveže, ki je sezidan po načrtu Rovenovih biš. V šestnadstropni hiši je spalnic za 802 gosta. Gosptom je na razpolago velika jedilnica, čitalnica, kadilnica in pralnica. Cena za prenočišče in porabo vseh teh prostorov je 60 vinarjev za noč. V poslopju se nahaja tudi ceno kopalnišče.

Orjaška Tiroлка Nenavadna po svoji velikosti je Tiroлка Marija Fassnauer, ki meri na visokost 1'9 m. Stara je 16 let. V svojem 11 letu je tehtala že 110 kg. Pred kratkim je zapustila svoj dom v Ridnaunu, da stopi v službo v neki berlinski rodovini. Plače bo imela mesečno 200 K. Njen oče je stavil pogoj, da vzamejo z njo tudi njeno sestro v službo.

Iz življenja kraljice Aleksandre: Iz Londona se poroča: Nekega dne je srečala angleška kraljica v Marlborough House mlado modistinjo, ki je prinesla nekaj obleke za princesinjo. Peljala je deklico v svojo sobo, kjer je natančno ogledovala blago. Ker zna kraljica sama dobro šivati, spoznala je takoj, da je vse delo izvršeno z roko. Na vprašanje, zakaj ni šivala tudi s strojem, priznala ji je deklica s solzami v očeh, da mora skrbeti za svojo bolno mater ter si radi tega ne more prihraniti toliko, da bi si kupila šivalni stroj. Ko se je kraljica prepričala, da je vse to res, poslala je takoj bolnici jedil in vina, pridni deklici pa šivalni stroj.

Kje bo papež Pij X. stanoval in sprejemal. V sedanjem papeževem stanovanju se bo mnogo spremenilo. Dosedanji vhod bodo zaprli in napravili vhod na ravno

nasprotnem koncu. V sedanji prvi sprejemni sobi, kjer visi mnogim božjepotnikom dobro znana slika kolinske stolice, bo papež spal. Razprostira se pa nad zasebno knjižnico Leona XIII. in njeni okni so obrnjeni proti Petrovem trgu. V sosednji sobi, nad delavnico Pija X., bo spal papežev tajni kaplan. Tudi naslednja soba, kjer so se nekdanj zbirale cerkvene kongregacije za izvanredne cerkvene zadeve, se prenove v spalnico enega tajnih kaplanov. Sedanja prestolna dvorana bo papeževa zasebna kapelica. Ta leži nad tako zvano „Tronettovo dvorano“ Leona XIII. Tu bo Pij X. navadno bral sveto mašo. Ostale sobe se porabijo za garderobo, služabništvo in drugo. Polžaste stopnice bodo vezale gornje stanovanje s spodaj se nahajajočimi vsprejemnimi dvoranami.

Papež Pij X. in katoliško časopisje. Sveti oče je velik prijatelj katoliškega časopisja. V Benetkah je ustanovil političen dnevnik „La Difesa“, kateri jako vpešno pobija politiko liberalnih listov, in zlasti dobro zavrača njih napade na cerkev. Zdaj je pa odlikoval z jako ljubeznivim pismom glavnega urednika pariškega političnega dnevnika „L'Univers“, Eugena Veuillota. Ta odlični časnikar neustrašeno pobija sedanjo framasonsko vladjo. Vsaka številka tega velikega francoskega dnevnika je polna izvrstnega gradiva proti razdirajočemu početju liberalcev. Sveti oče ga hvali in blagoslavlja ter mu daje pogum, naj odločno vztraja. Ta list je izpolnoval navodlo Leona XIII., da naj se francoski katoličani vsi postavijo na republikansko stališče in kot enotna katoliška republikanska atranka nastopijo v državi. Zato se pa iz tega izrednega odlikovanja opravičeno sklepa, da tudi Pij X. odo brava to politiko.

Strah belokožcev. Iz Severne Amerike se poroča, da je umrl poglavar Siouks-Indijancev, Red Cloud, „Rdeči oblak“. Z njim je prominul zadnji mogočni indijanski voditelj, ki je bil znan vsled svojih krvavih činov. Red Cloud je najprvo zaslovel vsled poboja 22 decembra 1866 pri Fort Kerry (Nebraska), ko je pomoril kapitana Fettermanna samovladar vseh rodov in njegovo ime strah belokožcev. Leta 1877 je po več krvavih bojih in prelivanju krvi vsled nekega sklepa zakopal orožje ter sklenil mir. Od tedaj je živel krvoločni poglavar popolnoma mirno na svojem od vlade mu podeljenem posestvu in dosegel starost 85 let.

† Dvanajst dni pod snegom. S Koprivnika v Bohinju se nam poroča: Martin Zupan iz Gorjuš je šel 25. tega meseca svojo živino po smrekove hlode. Ker je letos pri nas snežilo skozi 7 tednov skoraj vsak dan, palo je snega gotovo 3 m. Ta

sneg je pokrtil kupe hlodov v gozdu. Ljudje pa snega ne odmejejo, ko pridejo po hlode, marveč kar cele potegnejo izpod snega. Ko jih velike vna izvedejo, obvisi zmrzel sneg v zraku kakor obokan most imenovanega dne je šel Martin Zupan po hlode in jih naložil. Ko je bil že gotov, gre še notri, da si jih pripravi za drugi dan. Tu pa ga zadene nesreča. Sneg se podá, pritisne nanj ter ga potlači k tlom. Ker je mož močan, vpré se z jedno roko na tla ter tako drži na hrbtu na pol leđeno sneženo plast celih 13 ur, dokler ni bilo ljudi, ki so ga rešili. Vola pa sta čakala ves čas z naloženim vozom na kraju nesreče. Mož je zelo prezel ter toži o bolečinah v hrbtu. Da bi se vendar ljudje čisto sami ne podajali na take kraje.

Iz šole

Učitelj: „No, Peter, povej, ali ima vsak človek prosto voljo?“ Peter: „Ne.“ Učitelj: „Ka-aj? No povej, kdo je nima?“ Peter: „Jaz.“ Učitelj: „Ti nimaš proste volje; zakaj pa ne?“ Peter: „To pač ni nič posebnega. Ako bi imel jaz prosto voljo, prav gotovo ne bi bil prišel ob tem lepem vremenu v šolo.“

Prizor v železničnem vozu.

V vozu drugega razreda sta se peljala gospod in gospa. Gospod je precej časa skušal z neznano gospo pričeti razgovor. Gospa mu je res nekaj časa odgovorjela, a prav na kratko, končno pa je umolknila. Umolknil je tudi gospod, stisnil se v kót in si našel cigaro. Gospa dobro vedoč, da se sme v drugem razredu kaditi le z dovoljenjem sopotnikov, je z zaničljivim glasom dejala go spodu: „Vi pač ne poznate razločka med posamnimi razredi.“ „O da, milostljiva“, se odreže gospod. „V prvem razredu so potniki surovi s sprevoznikom; v tretjem je sprevoznik surov s potniki; v drugem so pa potniki surovi drug z drugim.“

Listnica uredništva:

Dopisniku iz Šmarce: Že večkrat smo povedali, da dopise brez podpisa mečemo v koš. Tako smo storili tudi z Vašim. — Kozjanski vsevedež: Poročajte v obliki kratkih novic, kakor vidite pri drugih dopisnikih. Zahvala je bila že enkrat v listu. — Dop. iz P... Lepa hvala, toda v tej obliki ne gre. Pišite v obliki kratkih, seveda le obče zanimivih novic. Zdravil! — Več rešilcem ugank: Kakor smo rekli, imen rešilcev ne bomo priobčevali; nabere se jih tako ogromno število, da je res škoda dragega časa in prostora v listu samo za imena. Kdor reši uganko, je že s tem dosegel njen glavni namen: zabavo! — G. Blaž Zabret, posestnik v Britofu. Radi potrjujemo, da dopisa „Predoslje“ v 2. številki našega lista o žganjarni Baštonove Mane niste Vi pisali. Povemo pa kar naravnost, da bomo tudi zanaprej brez usmiljenja bličali take zakotne žganjarnje, kjer se mladim fantom daje priložnost k pijančevanju in žganjepitju.

Za smeh in kratek čas.

Postopač: „Nikar se tako prevzetno ne držite, gospod žandar, in si nič preveč ne domišljajte; saj mora biti vendar vsacega izmed nas sram, če ga ljudje vidijo v vaši družbi!“

Stalna potreba. Gospa: „Ti, Anica, pa še vedno hodiš k nam po juho za bolno sestro. Ali ni sestra že zdrava?“ — Ančka: „Zdrava je že, jé pa še zmerom.“

Uganka.

Čudno besedo iz drugih dveh
Ugani, prijatelj, o pustnih dneh:
Prva je dobra, rad jo ješ,
Druga pa pravi, da je ne smeš —
Pusta se zdi ti? a nerad jo pustiš,
A ko jo pustiš, se pa pusto držiš!
Cela tud' pravi, da se ne sme,
Pa je vendar največ poje!
Kaj je pač to, kdo vé?

Za pravilno rešitev te uganke smo določili nagrado: tri snopiče nedavno izišlih Silvin Sardenkovich pesni: V mladem jutru. Dobé po en snopič tisti trije rešilci, katerim bo sreča mila, da bodo izžrebani.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Biser.

Dom in Svet.

Obelisk.

Ni vse zlató, kar se sveti.

Zastavica.

Korenina, Koren, Ren, Ina, Kor.

Zastavico je rešil v verzih prav srečno gospod Janez Skvarča, vojak pri 8. lovskem batalijonu na Trbižu, tako-le:

Čudno uganko
Iz osmih besed,
Urednik „Domoljuba“,
Ste dali med svet

Prva je v cerkvi
In kor se zazna.
Tja hodi se pevat
In hvalit Boga.

Poljskemu pridelku
Se pravi korén.
Reka pa v rajhu“
Nazivlje se Ren.

Po tirolskem skalovju
Tam Ina šumi.
Pod drevesom pa v zemlji.
Korenina leži.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 18. februarja 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj,	30. januarja	50	25	85	58	52
Gradec,	30. januarja	41	13	65	29	88
Trst,	21. januarja	24	32	72	17	46
Linc,	21. januarja	21	27	7	40	61

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
ž p. ka Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

petja v cerkvi 10, dà, tudi 20 let ne! Omenjeno nedeljo pa, na praznik presvetega Imena Jezusovega, se je zbralo do 400 Slovencev in Slovenk v krasni cerkvi svetega Antona, ki je last usmiljenih sester sv. Vincencija Pavlj., in poslušali so duhovnika-rojaka, ki si je vzel za vodilno geslo besede sv. Očeta Pija X.: „Hočem vse prenoviti v Kristusu!“ in jim je razlagal, zakaj da smo na svetu, kaj je naš namen tukaj; in po pridigi veliki oltar ves v lučih in slovenski „Sveto“, skupna molitev litanij presvetega Imena Jezusovega in k sklepu krasna pesem, ki so jo v čast Mariji zapeli veličastno vrli pevci „Danice“ — vse to je z nepremagljivo silo ganilo srca vseh navzočih, in izraz teh svetih notranjih čustev so bile v očeh solze veselja in srčne zadovoljnosti!

Zato sedaj že težko čakamo druge nedelje v februarju — 14. febr. —, ko bomo vsi skupaj prepevali litanije presv. Srca Jezusovega.

Rad bi sedaj še natančno popisal, kako lepo se je vršil po službi božji občni zbor „Straže“, kako so predsednik in drugi odborniki poročali o uspešnem delovanju odbora in ugodnem stanju društva, ki šteje sedaj že 123 rednih članov in 1 ustanovnika, pa bi bilo preobširno; le kratko omenjam še presrčnih besedi, s katerimi je pozdravljaj „Stražo“ g. Pukl, predsednik „Zvezde“, kateremu so navzoči gromovito pritrjevali; gosp. predsednik „Straže“, dr. Valjavec, pa se mu je zahvalil s toplimi besedami. Preiti ne smem tudi krasnih slovenskih pesmi, ki so jih točno pevali izborni pevci „Danice“, med katerimi se je posebno odlikoval gospod filoz. Adolf Robida. Na klavirju je izvrstno igrala gospodična Valjavčeva, sestra gosp. predsednika „Straže“. Gospod filozof Capuder pa nam je predaval, kdaj in kako so Slovenci prišli v Avstrijo. — Med slovenske matere je knjižničar razdelil izvrstno knjižico „Pouk krščanskim staršem“, dar presvetl. ljubljanskega škofa Antona Bonaventura, med pevce pa litanije presv. Srca Jezusovega z melodijo P. Angelika Hribar.

V slovenski družbi na Dunaju je bilo ta dan zares lepo!

Prihodnji prijateljski sestanek se vrši v nedeljo, 14. februarja, popoldne ob petih in sicer v I. okraju, Bräunerstrasse št. 7, v I. nadstr. Dohod z Grabna nasproti spomeniku presv. Trojice, ali od cesarskega dvora za Mihaelsko cerkvijo.

Za zadnji občni zbor „Straže“ smo prejeli iz Št. Pavla na Koroškem sledeči brojavni pozdrav:

Bog daj „Straži“ rok stotero,
da pobije vse sovraže,
ki jemlje Slovincem vero
in pa jezik majke drage!

Koritnik.

Iz Hamborna na Nemškem. Povej, dragi „Domoljub“, rojakom v domovini, kako se godi nam slovenskim premogarjem tu na nemškem severu. Zdaj pozimi je zaslužka bolj malo; je že tako navada, da nas pozimi bolj stiskajo. Kar se pa tiče verskega in narodnega življenja, se pa prav veselo giblujemo. Glavna zasluga za to gre predsedniku našega društva, veleč. g. Kösterju; zlasti odkar so se povrnili s popotovanja po Slovenskem, nam posvečujejo vso svojo skrb in delo. Slovenščina jim že tako gladko teče, da je veselje. V prihodnje bodo celo po drugih krajih, kjer bivajo Slovenci, pomagali pri opravljanju službe božje. Že so bili v Marxloh in Neumühl. Vedno jih kličejo semintja. Ljubi Bog naj jim povrne tisočero vse, kar storé dobrega za Slovence; to tembolj, ker niso našega rodu in vendar tako nesebično skrbé za nas!

Drobtine.

Hotel za reveže. Nedavno so odprli v Deptfordu na Angleškem hotel za reveže, ki je sezidan po načrtu Rovtenovih biš. V šestnadstropni biši je spalnic za 802 gosta. Gostom je na razpolago velika jedilnica, čitalnica, kadalnica in pralnica. Cena za prenočišče in porabo vseh teh prostorov je 60 vinarjev za noč. V poslopju se nahaja tudi ceno kopališče.

Orjaška Tirolka Nenavadna po svoji velikosti je Tirolka Marija Fassnauer, ki meri na visokost 1'9 m. Stara je 16 let. V svojem 11 letu je tehtala že 110 kg. Pred kratkim je zapustila svoj dom v Ridnaunu, da stopi v službo v neki berlinski rodovini. Plače bo imela mesečno 200 K. Njen oče je stavil pegoj, da vzamejo ž njo tudi njeno sestro v službo.

Iz življenja kraljice Aleksandre: Iz Londona se poroča: Nkega dne je srečala angleška kraljica v Marlborough House mlado modistinjo, ki je prinesla nekaj obleke za princezinjo. Peljala je deklico v svojo sobo, kjer je natančno ogledovala blago. Ker zna kraljica sama dobro šivati, spoznala je takoj, da je vse delo izvršeno z roko. Na vprašanje, zakaj ni šivala tudi s strojem, priznala ji je deklica s solzami v očeh, da mora skrbeti za svojo bolno mater ter si radi tega ne more prihraniti toliko, da bi si kupila šivalni stroj. Ko se je kraljica prepričala, da je vse to res, poslala je takoj bolnici jedil in vina, pridni deklici pa šivalni stroj.

Kje bo papež Pij X. stanoval in sprejemal. V sedanjem papeževem stanovanju se bo mnogo spremenilo. Dosedanji vhod bodo zaprli in napravili vhod na ravno

nasprotnem koncu. V sedanji prvi sprejemni sobi, kjer visi mnogim božjepotnikom dobro znana slika kolinske stolice, bo papež spal. Razprostira se pa nad zasebno knjižnico Leona XIII. in njeni okni so obrnjeni proti Petrovemu trgu. V sosednji sobi, nad delavnico Pija X., bo spal papežev tajni kaplan. Tudi naslednja soba, kjer so se nekdanj zbirale cerkvene kongregacije za izvanredne cerkvene zadeve, se prenove v spalnico enega tujih kaplanov. Sedanja prestolna dvorana bo papeževa zasebna kapelica. Ta leži nad tako zvano „Tronettovo dvorano“ Leona XIII. Tu bo Pij X. navadno bral sveto mašo. Ostale sobe se porabijo za garderobo, služabništvo in drugo. Polžaste stopnice bodo vezale gornje stanovanje s spodaj se nahajajočimi vsprejemnimi dvoranami.

Papež Pij X. in katoliško časopisje. Sveti oče je velik prijatelj katoliškega časopisja. V Benetkah je ustanovil političen dnevnik „La Difesa“, kateri jako vpešno pobija politiko liberalnih listov, in zlasti dobro zavrača njih napade na cerkev. Zdaj je pa odlikoval z jako ljubeznivim pismom glavnega urednika pariškega političnega dnevnika „L'Univers“, E gena Veuillota. Ta odlični časnikar neustrašeno pobija sedanjo francosko vladu. Vsaka številka tega velikega francoskega dnevnika je polna izvrstnega gradiva proti razdirajočemu početju liberalcev. Sveti oče ga hvali in blagoslavlja ter mu daje pogum, naj odločno vztraja. Ta list je izpolnoval navodlo Leona XIII., da naj se francoski katoličani vsi postavijo na republikansko stališče in kot enotna katoliška republikanska stranka nastopijo v državi. Zato se pa iz tega izrednega odlikovanja opravičeno sklepa, da tudi Pij X. odo brava to politiko.

Strah belokožcev. Iz Severne Amerike se poroča, da je umrl poglavar Sicuks-Indijancev, Red Cloud, „Rdeči oblak“. Ž njim je prominul zadnji mogočni indijanski voditelj, ki je bil znan vsled svojih krvavih činov. Red Cloud je najprvo zaslovel vsled poboja 22 decembra 1866 pri Fort Kerry (Nebraska), ko je pomoril kapitana Fettermanna spremljajočo četo. Od tedaj je bil poglavar-samovladar vseh rodov in njegovo ime strah belokožcev. Leta 1877 je po več krvavih bojih in prelivanju krvi vsled nkega sklepa zakopal orožje ter sklenil mir. Od tedaj je živel krvoločni poglavar popolnoma mirno na svojem od vlade mu podeljenem posestvu in dosegel starost 85 let.

† Dvanajst dni pod snegom. S Koprivnika v B. hinju se nam poroča: Martin Zupan iz Gorjuš je šel 25. tega meseca svojo živino po smrekove hlode. Ker je letos pri nas snežilo skozi 7 tednov skoraj vsak dan, palo je snega gotovo 3 m. Ta

sneg je pokrtil kupe hlodov v gozdu. Ljudje pa snega ne odmečejo, ko pridejo po hlode, marveč kar cele potegnejo izpod snega. Ko jih velike vun izvlečejo, obvisi zmrzel sneg v zraku kakor obokan most. Imenovanega dne je šel Martin Zupan po hlode in jih naložil. Ko je bil že gotov, gre še notri, da si jih pripravi za drugi dan. Tu pa ga zadene nesreča. Sneg se podá, pritise nanj ter ga potlači k tlom. Ker je mož močan, vpré se s jedno roko na tla ter tako drži na hrbtu na pol ledeno sneženo plast celih 12 ur, dokler ni bilo ljudi, ki so ga rešili. Vola pa sta čakala ves čas z naloženim vozom na kraju nesreče. Mož je zelo prezebel ter toži o bolečinah v hrbtu. Da bi se vendar ljudje čisto sami ne podajali na take kraje.

Iz šole

Učitelj: „No, Peter, povej, ali ima vsak človek prosto voljo?“ Peter: „Ne.“ Učitelj: „Ka-aj? No povej, kdo je nima?“ Peter: „Jaz.“ Učitelj: „Ti nimaš proste volje; zakaj pa ne?“ Peter: „To pač ni nič posebnega. Ako bi imel jaz prosto voljo, prav gotovo ne bi bil prišel ob tem lepem vremenu v šolo.“

Prizor v železničnem vozu.

V vozu drugega razreda sta se peljala gospod in gospa. Gospod je precej časa skušal z neznano gospo pričeti razgovor. Gospa mu je res nekaj časa odgovorjela, a prav na kratko, končno pa je umolknila. Umolknil je tudi gospod, stisnil se v kót in si našgal cigaro. Gospa dobro vedoč, da se sme v drugem razredu kaditi le z dovoljenjem sopotnikov, je z zaničljivim glasom dejala gospodu: „Vi pač ne poznate razločka med posamnimi razredi.“ „O da, milostljiva“, se odreže gospod. „V prvem razredu so potniki surovi s sprevodnikom; v tretjem je sprevodnik surov s potniki; v drugem so pa potniki surovi drug z drugim.“

Listnica uredništva:

Dopisniku iz Šmarce: Že večkrat smo povedali, da dopise brez podpisa mečemo v koš. Tako smo storili tudi z Vašim. — Kozjanski vsevedež: Poročajte v obliki kratkih novic, kakor vidite pri drugih dopisnikih. Zahvala je bila že enkrat v listu. — Dop. iz P. . . Lepa hvala, toda v tej obliki ne gre. Pišite v obliki kratkih, seveda le obče zanimivih novic. Zdravi! — Več rešilcev ugank: Kakor smo rekli, imen rešilcev ne bomo priobčevali; nabere se jih tako ogromno število, da je res škoda dragega časa in prostora v listu samo za imena. Kdor reši uganko, je že s tem dosegel njen glavni namen: zabavo! — G. Blaž Zabret, posestnik v Britofu. Radi potrjujemo, da dopisa „Predoslje“ v 2. številki našega lista o žganjarni Baštonove Mane niste Vi pisali. Povemo pa kar naravnost, da bomo tudi zanaprej brez usmiljenja bičali take zakotne žganjarne, kjer se mladim fantom daje priložnost k pijančevanju in žganje-pitju.

Za smeh in kratek čas.

Postopač: „Nikar se tako prevzetno ne držite, gospod žandar, in si nič preveč ne domišljujte; saj mora biti vendar vsacega izmed nas sram, če ga ljudje vidijo v vaši družbi!“

Stalna potreba. Gospa: „Ti, Anica, pa se vedno hodiš k nam po juho za bolno sestro. Ali ni sestra že zdrava?“ — Ančka: „Zdrava je že, jé pa še zmerom.“

Uganka.

Čudno besedo iz drugih dveh
Ugani, prijatelj, o pustnih dneh:
Prva je dobra, rad jo ješ,
Druga pa pravi, da je ne smeš —
Pusta se zdi ti? a nerad jo pustiš,
A ko jo pustiš, se pa pusto držiš!
Cela tud' pravi, da se ne sme,
Pa je vendar največ poje!
Kaj je pač to, kdo vé?

Za pravilno rešitev te uganke smo določili nagrado: tri snopiče nedavno izišlih Silvín Sardenkovih pesni: V mladem jutru. Dobé po en snopič tisti trije rešilci, katerim bo sreča mila, da bodo izžrebani.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Biser.

Dom in Svet.

Obelisk.

Ni vse zlató, kar se sveti.

Zastavica.

Korenina, Koren, Ren, Ina, Kor.

Zastavico je rešil v verzih prav srečno gospod Janez Skvarča, vojak pri 8. lovskem batalijonu na Trbižu, tako-le:

Čudno uganko
Iz osmih besed,
Urednik „Domoljuba“,
Ste dali med svet

Prva je v cerkvi
In kor se zazna
Tja hodi se pevat
In hvalit Boga.

Poljskemu pridelku
Se pravi korén.
Reka pa v „rajhu“
Nazivlje se Ren.

Po tirolskem skalovju
Tam Ina šumi.
Pod drevesom pa v zemlji.
Korenina leži.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 18. februarja 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj, 30. januarja	50	25	85	58	52
Gradec, 30. januarja	41	13	65	29	88
Trst, 21. januarja	24	32	72	17	46
Line, 21. januarja	21	27	7	40	61

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
z p. ka Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Zahvala

Preprosto se zahvaljujem za obilni obisk in posrežbo o bolerni moje ljubljene hčere 152 D 1-1

Alojzije Erjavca

posebe se predstavi duhovščini za tolažilne obiske. Iskreno se zahvaljujem vsem, kateri sta se udeležila njenega pogreba, posebno se odkvemim prvcom za gniljivo in lepo petje na grobu in njenim sosescom iz Marijine družbe. Vsem in vsakemu posebej in najtoplejše zahvala.

V Kriškivasi, 23. januarja 1904.
Janez Erjavc.

Pozori

Po najvišji ceni kupuje razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. 139 10

Drogerija
Anton Kane
Ljubljana
Šelenburgove ulice št. 3.

Učenca

iz dobre hiše, 14 let stara, krepekga sprejme takoj 31 D 6-2

Janez Novak,
pek v Kamniku, predmestje, Štuna h. št. 13.

Koverte s firmo vizitnice

in
trgovske račune
priporoča
Katoliška tiskarna.

Hiša je naprodaj

na Jesenicah, Gorenjsko. Zraven hlev za tri govede in vrt okoli 300 sohnjev. Pismene ali ustmene ponudbe sprejema 166 D 1

Alojzij Novak
Jesenice št. 67, Gorenjsko.

Molitvenik

162 5 za Marijine družbe,

„Vodilo“ in „Najboljša mati“ skup. se dobi v velikem tisku v vezavah po 1½, 2 in 3 krono. Kdor jih vziame več skup v tej izdaji, dobi na vsakih 10 dve po vrhu. Razpošilja jih v imenu izdajatelja g. Fr. Breskvar, knjigovez v Ljubljani. Denar se pošilja založniku. — Isti knjigovez razpošilja tudi „Križev pot za M. družbe.“; 1 izvod velja 20 v., 50 izvodov 8 K in 100 izvodov skup samo 12 K. — „Vodilo“, ki velja samo zase v platnu vezano 60 v., se brezplačno privzema 20 str. debel „dodatek“, ki obsega 1 sv. mašo in troje litanije. Ta dodatek se dobi zase broširan po 10 v. 100 skup za 8 K. Dokler nimamo šolskega molitvenika, mu je ta dodatek lahko malo nadomestilo. Obe zadnji knjizici sta ob kakih prilikih primeren dar za družbenike ali šolarje 1240 6

Korenjevo seme

zelo lepo, dobro kaljivo 1 liter 10 kr. Pri odjemu 20 litrov pristo poštnine za vsako pošto. Na debelo po dogovoru. Razpošilja po povzetju 155 D 1-1

V. Šešek

trg z dežel. pridelki v Sodražici pri Ribnici.

?Kdo prodaja?

Bleiweisovo in Slomškovo
sliko v barvah.

Ponudbe na uradni listi „S. venca“.

Tomazevo žindro

znamka „Zvezda“

katera je kot najboljša gnojilo svetovnoznan, priporoča

posestnikom travnikov in njiv

157 D po najnižji ceni 3-1

trgovina z železnino in špeci-rijskim blagom

„MERKUR“

Peter Majdič, Kranj.

Kam?

V knjigarno J. Krajec nasl. v Novem mestu.
Ondi je bogata zaloga v to stroko spadajočih predmetov.

Spisi Krištofa Šmida se vedno nade-ujajo; namenjeni so naši mladini ter tudi bili priporočani od več strani. Primeri so kot darila ob vsaki priliki, zato jih tudi na zahtevanje večimo v primerne oblike.

Spisi Krištofa Šmida.

Povesti za mladino.

Zelo primerno novoletno darilo!

- I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h. (Drugi natis)
- III. Prični Janček in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 h. trdo 1 K.
- IV. Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. Posl. P. H. Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- V. Slaviček. — Nema deklica. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vezano 40 h, trdo 90 h.
- VI. Ferdinand. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 h.
- VII. Jagne. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 70, trdo 90 h.
- VIII. Pirhi. — Ivan, turški sojenj. — Krščanska obitelj (družina.) Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podo-oba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

- X. zvezek: Ludovik, mladi izseljenec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- XII. Roza Jelodvorska. Izdala Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

Molitveniki za mladino.

- Duhovno veselje, različna vezava in cena od 90 h do K 4-.
  - Jesus, dobri pastir, razl. obr. 70 h, zl. obr. K 1-.
  - Marija, varhinja nedolžnosti, različna vezava in cena od 60 h do K 2-.
  - Molitvenik za dečke. V platno vez. 60 h.
  - Molitvenik za deklice. V platno vezan 60 h.
  - Nebeške iskricke, različna vezava in cena od 70 h do K 1-40.
  - Nebesa naš dom, razl. vez. in cena od 90 h do 5 K.
  - Otroška pobožnost, različna vezava in cena od 35 h do K 1-20.
  - Pobožni otrok, razl. vez. in cena od 40 h do K 1-30.
  - Pobožni učenec, 50 h.
  - Pustite te male k meni, različna vezava in cena od 60 h do K 1-60.
  - Rajski glasovi, razl. vez. in cena od 90 h do K 3-.
  - Skrbi za dušo, razl. vez. in cena od 90 h do K 4-.
  - Sveta ura (debeli tisk) različna vezava in cena od 90 h do K 3-.
  - Sv. Angelj varuh (mala oblika od 64 h do K 1-60.
  - Sveto opravilo, čede, vezava v platno, 70 h.
  - Vrtec nebeški, razl. vez. in cena od 80 h do K 1-60.
- In še več drugih lepih molitvenikov za mladino.

Zabavne knjige:

Božični darovi. Cerkvica na skali. Cvetina Borogradska. Car in tesar. Čas je zlato. Doma in na tujem. Erazem Predjamski. Evstahija. Evstahij. Grizelda. Genoveta, sveta grofnja. Hildegarda zveličana. Hirlanda. Izanami, mala Japonka. Izdajalca domovine. Jama nad Dobrušo. Kljucke lajnji. Kustoca in Vis. Knez črni Jurij. Kako je izgubil gozd. Mali vse-znalec. Mirko Poštenjakovič. Močni baron Ravbar. Na valovih južnega morja. Najdenček. Naselnikova hči. Nezgoda na Palavanu. Pod turškim jarnom. Prst božji. Prispovedka o vetru. Peter Rokodeičič. Rešitev o pravem času. Ribljev sin. Robinson. Repoštev. Sreča v nesreči. Sveta Notburga. S prestola na morišče. Sita, mala Hindostanka. Šaljivi Jaka. Vrtočarov prstan. V delu rešitev. Zbirka narodnih pripovedek. Zlata vas. Zlate jagode.

Dalje so tu v zalogi:

Molitvene brošure. Šolske knjige in tiskovine. Podobe za prvo sv. obhajilo. Tiskovine za župne in občinske urade.

Razne druge tiskovine.

Tiskarna

se priporoča za izvrševanje vseh tiskarskih del; na novo urejena, moderno opremljena knjigoveznica pa v vezanje vsakoršnih knjig in drugih knjigovskih del.

Špitalske ulice 5

je naslov tvrčke

R. Miklauc

kjer se manufakturno (gvantno) blago za ženske na debelo in na drobno po znani nizki ceni prodaja.

Vzorci na zahtevanje brezplačno.

Kadar pridete
v Ljubljano
obrnite se z zaupanjem na
manufakturno (gvantno) trgovino „**Pri Škofu**“

Pogačarjev (sadni trg) v veliki mestni hiši nasproti molarjev, kjer se nahaja velika zaloga novega blaga za ženske in moške obleke in prodaja po stalni nizki ceni.

Mimogrede se omeni o jako veliki zalogi **tibeta** v vseh cenah in barvah najnovejše vrste. **Perilni kambrik** od najcenejše do najfinejše vrste v najnovejših vzorcih. Prva trgovina za vse vrste rut, kakor svilnate, polsvilnate, volnene, satenaste, piketaste, kambrikaste i. t. d. Moderce, predpasnike in nogavice v vseh velikostih.

Bela in rujava kotenina za perilo, **ovih** za postelje imam iz prvih tovarn in prodajam isto po tovarniški ceni.

Sukno, modni kamgarn, ševijot za moške obleke veliko na izber, tako tudi sukneni ostanki pod ceno. — Vsled nakupa iz prvih tovarn, velikega prometa in majhnih stroškov je mogoče ceneje prodajati.

150D 6-1

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvo

v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice

obrestuje hranilne vloge po

1 D 12-3 **4 $\frac{1}{2}$ ⁰/₁₀**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. - 12. in od 3. - 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 779.79 34.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zagotovljena po zadrugiških.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4,948.796'27, stanje hranilnih vlog K 4,703.762'02.

Denarni promet K 20,246.712'13.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Perje za postelje

in puh

— priporoča po najnižjih cenah —

F H I T I, 78 10
red škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 18 milijonov K. okroglo 550.000 K

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 120 1

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

Učenca za kleparsko obrt sprejme tako
Boždan Oblak
na Vrhniki.

153 D 2-1

Doktorja Trnkóczyja 62 12-2
kranjski redilni prašek
— za prašiče —

Medalja

iz Pariza 1903.

Je prejel v Londonu, Parizu in Rimu 1903 najvišje odlikovanje

„Grand prix“, dalje tisoče zahvalnih pism, tudi uradno potrjenih.

Ta primesek krmi se daje tudi že pujskom in se doseže žnjim največja teža.

1 zavojev stane 50 v. in se dobi pri **trgovcih.**

Po pošti 5 zavojev iz **lekarne Trnkóczy** Ljubljana, Kranjsko.

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg šte. 17.

priporoča svoj modni salon v napravo oblek.

Poučuje tudi v krojenem risanju po najnovejšem sistemu. 43 D 4-2

Kuharica

se sprejme na deželo v privatno hišo. — Ponudbe pod „Kuharica 100“ na upravništvo „Domoljuba“. 154 D 1-1

Učenca

sprejem v trgovino z mnogovrstnim blagom v Kranju. 156 D 2-1

Ferd. Hlebš.

Važno za trgovce z lesom!

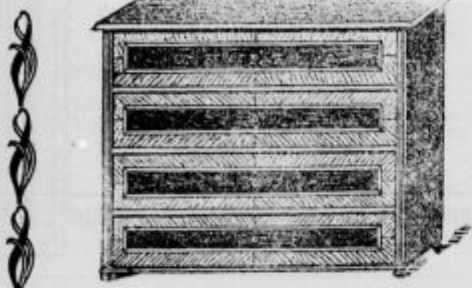
Nova kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom na novo metersko ali decimalno mero je ravnokar izšla. 200 strani, velika 8°. Cena 5 K, po pošti 20 v več.

Pošilja se le proti predplačilu ali po povzetju! Dobliva se pri **Anf. Turk-u** v Ljubljani, Dunajska cesta. 26 D 2-2

Fillip Fajdiča
zaloga pohištva
Prešernove ulice v
LJUBLJANI,
priporoča svojo ve-
liko zalogo razno-
vrstnega pohištva
po najnižjih cenah.

21 6-3

Na prodaj iz proste roke je
hiša z gostilno 3 D 6-3

vred, poleg nje tudi nekoliko vrta in mala hiša za gostače, vse prav dobro ohranjeno. Cena primerna. Več pove lastnica **Marija Pogačar Mošnjah št. 4**, P. Radoljica.

Vajenca za vrtnarski obrt v starosti od 14. do 16. leta sprejme takoj

Luka Tomšič

27 D 2-2

vrtnar, Erjavčeve ulice št. 9

Zajamčeno
5000 krat
se posveti

z električno žepno svetilko „Immerlicht“ predno je treba dopolnilne baterije. Cena v usnji imitaciji 3 K, v željini ali školjkini imitaciji 4 K. Nadomestna baterija 1 K. Praktično darilo. Razpošilja po povzetju ekspor. tvrdka F. Schwartz, Dunaj VIII 8, Lerchenfelderstr. 124/18. Zastopniki se iščejo. Ceniki zastoj. 86 D 10-2

Kdo ima?

najboljše žepelne, mlatilnice, slamoreznice, klinje, trombe in cevi?

160 D 12-1

Fran Zeman

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Ivan Kordik

Ljubljana 12 D 3-3

Prešernove ulice 10-14.

Velika zaloga za preprodajalce galanterijskega in kratkega blaga, kakor vsakovrstne potrebščine za čevljarje. Gumbi, svila in konci za krojača.

Gumi-čevlje za gospe od gl. 1-70 višje „gospode“ „ „ 2 60 „ po pošti brez posebnih stroškov.

Istotam se sprejme tudi učenec s potrebno šolsko izobrazbo.

Priden, pošten, trezen oženjen delavec dobi takoj 151 D 3-1

službo

njegova žena mora znati nekoliko kuhati, da bi mogla gostilno imeti ter delavcem kuhati. Mož bi delal razna dela. Stanovanje brezplačno. Zaslužek v gostilni je ves njihov. — Kje? pové iz prijateljskega uravnistva „Domoljuba“.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 0/0** brez kakega odbitka, tako, da sprejema vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštarne hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

51 D 14-3

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofojski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, pesestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro**, veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin**, stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar**, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak**, tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik**, profesor begoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignacij Žitnik**.

Tiska: „Katoliška Tiskarna“.